

INTERVENTIE

#2 JULI 2025

MARVER
LEDENMAGAZINE

**VURIG
PLEIDOOI**
voor duurzaam
defensiesysteem

**MARVER-
HIGHLIGHTS**
van 2024

**BOEIEND
BEZOEK**
aan werklocatie
Schiphol

ONDERZOEK NAAR
LOOPBAANKANSEN
VROUWELIJKE MILITAIREN:

**‘HET GAAT BETER,
MAAR ER ZIJN NOG STEEDS
BELEMMERINGEN’**

BESTUREN

“

Het is belangrijk dat Defensie groeit. De redenen daarvoor zijn bekend. Als vakbond willen we die groei niet alleen ondersteunen, maar ook actief vormgeven. Wij zijn immers de stem van het personeel. En dit personeel wil werken in een sterke krijgsmacht en binnen een hecht bondgenootschap dat elke vijand aankan. Het is letterlijk een kwestie van leven of dood. Daarom voelen wij de verantwoordelijkheid om die groei te steunen.

Zo hebben we onze capaciteit in het formele overleg met Defensie verdubbeld. Hierdoor kunnen we twee keer zoveel dossiers behandelen. We maakten afspraken met Defensie om op groei gerichte reorganisaties sneller te kunnen doorlopen. Twee jaar geleden spraken we al af dat Defensie expertisecentra zou inrichten om de kwaliteit van reorganisatieplannen te verbeteren. Gebrekkige plannen leiden namelijk tot vertraging.

Helaas lukt het Defensie te vaak niet om aan te schuiven bij het formele overleg. Daardoor blijft onze verdubbelde capaciteit onbenut. Ook is Defensie er de laatste twee jaar niet in geslaagd om defensiebreed expertisecentra op te zetten, noch in kwantiteit, noch in kwaliteit. Door het gebrek aan kennis en kunde blijft het plan voor snellere reorganisaties suboptimaal. Toch drukte de staatssecretaris van Defensie dit plan er tijdens het Sectoroverleg Defensie doorheen. Het ontbreekt hem zelf aan kennis van het proces en hij wordt bovendien slecht geadviseerd. Ook commandanten weten vaak niet hoe je een organisatie goed reorganiseert. Het gevolg? De groei van Defensie stukt op momenten.

Maar dat is natuurlijk allemaal de schuld van de vakbonden.

Deze ongefundeerde beschuldiging hoor je alleen nog van mensen die óf geen idee hebben wat wij doen, óf de competenties missen om te begrijpen hoe je een organisatie bestuurt. Het is nou eenmaal makkelijker om met de vinger te wijzen dan in de spiegel te kijken. Of zaken feitelijk kloppen, lijkt anno 2025 nauwelijks nog relevant.

Al drie jaar lang hoor ik van de CDS dat er urgentie is: er is oorlog aan de oostflank. Tijdens elk overleg benadrukt hij dit opnieuw. En terecht. Ik zie het. Ik voel het. Ook hoor ik al drie jaar hetzelfde woord: 'schaalbaarheid'. Je kunt LinkedIn niet openen zonder dat je een bericht tegenkomt van iemand bij

Defensie die het daarover heeft. Dat is op zich goed: er is een visie en die landt vervolgens in de organisatie. Maar dan is het nu tijd voor de volgende stap. Wat betekent schaalbaarheid concreet? Hoe gaan we dit begrip invullen? En snelheid is geboden, want het is urgent.

Pas na tweeënhalf jaar kwam er iets concreets: we gaan iets doen met reservisten. Dit moeten er wel 100.000 worden! Maar hoe die eruitzien, wat zij moeten kunnen, hoe we ze gaan opleiden en waar zij in de organisatie passen; dat moet allemaal nog worden uitgedacht. Ook met ons. Als je daar drie jaar over doet, kun je je afvragen hoe urgent het werkelijk is. Maar wij weten beter: het is urgent! Alleen ontbreekt binnen Defensie het vermogen om visie snel om te zetten in concrete plannen.

Maar dat die plannen er niet zijn, is natuurlijk óók de schuld van de vakbonden.

De Nederlandse krijgsmacht beschikt over uitstekende militairen, van hoog tot laag. Wat we missen, zijn goede bestuurders. Mensen die weten aan welke knoppen je moet draaien om een organisatie in de juiste richting te kunnen sturen. De manier waarop Defensie wordt bestuurd, is al jaren de meest genoemde reden voor personeel om ontslag te nemen. Maar dat zal ook wel weer de schuld zijn van de vakbonden. Zolang er maar niet hoeft te worden gereflecteerd. ←

”

06

'IK BEHARTIG DE INDIVIDUELE BELANGEN VAN LEDEN IN ZAKEN DIE MEER UITZOEKWERK VEREISEN'

→ Sinds september 2024 versterkt Caroline Hellendoorn met haar achtergrond als jurist één dag per week onze afdeling individuele belangenbehartiging. In een interview vertelt Caroline wat zij inmiddels al voor leden van de MARVER en de AFMP heeft kunnen betekenen. "Bij mijn IB-werk behartig ik de individuele belangen van leden in zaken die meer uitzoekwerk en juridische kennis vereisen. Op juridisch gebied biedt dit werk me daarom de nodige uitdaging."

10

'ER WORDT INMIDDELS VEEL MEER GEKEKEN NAAR HET INDIVIDU'

→ Net als diverse vrouwen in een recent door de Nederlandse Defensie Academie uitgevoerd onderzoek kan ook eerste luitenant Lizzy Koster een aantal voorbeelden noemen waarbij vrouwen tegen belemmeringen in hun KMar-werk aanlopen. Vanuit haar huidige werkplek ziet ze dat de afgelopen jaren ook verbeteringen tot stand zijn gekomen. "Er wordt inmiddels veel meer gekeken naar het individu."

16

INFOGRAPHIC: OPVALLENDE MARVER-STATISTIEKEN VAN 2024

→ Het avv-akkoord 2025-2026, de succesvolle bewaar- en beroepsprocedures die wij voor talloze leden voerden en de totstandkoming van de nieuwe Toelage Onregelmatige Dienst (TOD) voor militairen. Dit zijn slechts drie van de vele collectieve en individuele successen die wij als Marechausseevereniging voor jullie als leden behaalden in het afgelopen jaar. In een infographic sommen we de cijfers en jaartallen achter onze meest in het oog springende successen voor jou op.

28

EUROMIL-VOORZITTER PLEIT VOOR DUURZAAM EN RECHTVAARDIG DEFENSIESYSTEEM

→ In zijn openingsspeech tijdens de 131e Algemene Vergadering van EUROMIL onderstreepte voorzitter Emmanuel Jacob het belang van de huidige Europese defensieontwikkelingen. Hij benadrukte de noodzaak om niet alleen te investeren in militair materieel en operationele capaciteit, maar juist ook in de defensiemedewerkers zelf. Hij hield een pleidooi voor een defensiesysteem dat duurzaam en rechtvaardig is en bovendien geworteld is in menselijke waarden.

EN VERDER...

- 04** Bondig – Werk en inkomen
- 09** WODG: de fundamenteën van onze rechtsstaat staan op het spel!
- 15** Puzzel
- 18** Defensie in de media: kwartaaloverzicht
- 20** Bondig – Vereniging
- 24** Verslag 125e AV MARVER
- 26** HB bezoekt werklocatie Schiphol
- 31** Tekst & uitleg over evaluatie reorganisatietrajecten
- 32** Contact met MARVER
- 34** Ledenvoordeel FNV
- 36** Daarom: Jordi Doets

OVEREENSTEMMING OVER NADIENOPTIE

 Bij leeftijdsontslag op basis van de nieuwe diensteinderegeling kun je als militair voortaan op eigen verzoek maximaal één jaar nadienen op een tijdelijke arbeidsplaats die buiten de organieke defensieformatie valt. Onlangs werden Defensie en de bonden het definitief eens over de uitwerking van deze al in het avw-akkoord 2021-2023 opgenomen afspraak. De belangrijkste voorwaarde van de nadienoptie is dat je uiterlijk één jaar voor jouw ontslagdatum een verzoek voor uitstel moet hebben gediend

Scan de QR-code om het volledige bericht te lezen.

bij het bevoegd gezag. Deze optie is trouwens ook van toepassing voor reservisten. De in het AMAR vast te leggen maatregel wordt zeer binnenkort in het Staatsblad gepubliceerd. Na deze publicatie treedt deze in werking met een terugwerkende kracht tot en met 7 juli 2022. Dit was de ondertekeningdatum van het avw-akkoord 2021-2023 waarin de naverdienafpraak is vastgelegd. ←

VERGOEDINGEN VERBLIJFSKOSTEN VERHOOGD

Tijdens een recent overleg van de werkgroep AFR bereikten Defensie en de centrales, waaronder de ACOP, overeenstemming over de herziening van de verblijfskostenvergoedingen op grond van artikel 12 van de Regeling dienstreizen Defensie. We zijn blij met de verhoogde vergoedingen voor logies, ontbijt, diner en de kleine component. Vooral de verhoging van de bedragen voor de logies en de kleine component tot het fiscaal vrijgesteld maximum springt er voor ons positief uit.

De vergoedingen voor onder meer lunch en diner vinden wij niet in alle gevallen realistisch. Nadat we hierover diverse keren hadden gesproken met Defensie, werd ons echter duidelijk dat hogere vergoedingen voor nu onmogelijk waren. Wij hopen dat dit in de toekomst alsnog het geval zal zijn als de fiscale vrijstellingen naar boven zijn bijgesteld. Op basis van artikel 12 van de Regeling dienstreizen Defensie zijn sinds 1 juni de volgende vergoedingen van kracht: logies (€ 150,55), ontbijt, (€ 14,87), lunch (€ 14,85), diner (€ 28,-), kleine component (€ 6,27) en grote component (€ 14,35). ←

Scan de QR-code om het volledige bericht te lezen.

WIJZIGING IN AFSPRAAK OVER BIJLESSEN

Defensie en de bonden bereikten onlangs overeenstemming over een wijziging van de in het avw-akkoord 2024 gemaakte afspraak over bijlesSEN voor kinderen van militairen. Deze afspraak draait specifiek om de vergoeding van bijlesSEN die deze kinderen nodig hebben nadat zij op een andere school terecht kwamen door een overplaatsing vanuit het buitenland terug naar Nederland. Afsproken is dat de kosten van deze bijlesSEN in één of meerdere vakken worden vergoed tot een maximum van € 2.079 per kind en voor een periode van maximaal drie jaar. De voorziening voorziet in een duidelijke behoefte. Een voorwaarde van deze al sinds 1 januari 2024 toegepaste, maar nog niet in regelgeving vastgelegde afspraak was dat deze bijlesSEN moesten worden gegeven door een aanbieder van studiebegeleiding die is aangesloten bij de Landelijke Vereniging van Studiebegeleidingsinstituten (LVSi). In de praktijk bleek het vaak onmogelijk om aan deze voorwaarde te voldoen, omdat er op redelijke afstand van diverse kinderen geen LVSi-aanbieder beschikbaar was. ←

INVOERING TOD VOOR MILITAIRES OP 1 AUGUSTUS

De nieuwe Toelage Onregelmatige Dienst (TOD) voor militairen, zoals die is afgesproken in het avw-akkoord 2021-2023, wordt op 1 augustus a.s. ingevoerd. Dan vindt de definitieve omslag in de defensiesystemen plaats van de TOD vooraf naar de TOD achteraf. Vanaf 1 augustus kan deze alleen nog na afloop van de maand worden uitgekeerd, aan de hand van het over die maand gerealiseerde rooster. Desondanks kan dit voor onze leden bij de KMar pas op 1 februari daadwerkelijk gebeuren. De oorzaak hiervan is dat eerst het Tactisch Operationeel Bevelvoering Systeem (TOBS) moet worden ingevoerd. In de tussentijdse maanden wordt maandelijks een voorschot uitbetaald ter hoogte van de huidige TOD vooraf. Hierbij hoeft teveel betaalde TOD later niet te worden terugbetaald en wordt te weinig betaalde TOD later alsnog uitbetaald. Zodra de nieuwe TOD achteraf ingaat, kan er één maand geen TOD worden uitbetaald. Dat geldt voor de andere krijgsmacht-delen in de komende maand augustus én voor de KMar in februari 2026. Ook dat wordt opgelost door in die maand een voorschot uit te betalen dat in 12 maanden tijd weer wordt ingehouden op de TOD. Nadat de invoering van de nieuwe TOD voor militairen eerder al werd uitgesteld van 1 april naar 1 juni 2025, werd later duidelijk dat ook de laatstgenoemde datum onhaalbaar was. Uiteindelijk bleek 1 augustus volgens Defensie wél haalbaar voor de overige krijgsmacht-delen, maar volgt de KMar dus pas in 2026. ←

WORDEN JOUW STRUCTURELE TOELAGEN DOORBETAALD IN DE ZOMERVAKANTIE?

Krijg jij in de maanden na de door jou genoten zomervakantie minder loon? Dan kan het zijn dat jouw werkgever een aantal toelagen heeft stopgezet gedurende deze vakantie. Volgens de werkgever is een aantal toelagen, zoals de vaartoe-lage, de duiktoelage en het vlieggeld, namelijk incidenteel. Deze conclusie is echter niet altijd juist. Als je de genoemde toelagen in ten minste acht maanden in het jaar ontving, dan moeten deze namelijk ook worden doorbetaald in jouw vakantie. Heb je het idee dat dit bij jou onterecht niet is gebeurd? Stuur dan de gevraagde stukken naar onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@marver.nl. Dan kunnen wij beoordelen of jouw toelage(n) inderdaad dienden te worden doorbetaald. ←

CENTRALES EN BONDEN EENS OVER PAS-REGELING IN HET IKB

Burgermedewerkers die gebruikmaken van de PAS-regeling kunnen voortaan twee IKB-uren per week opbouwen ten behoeve van het IKB-spaarverlof. De ACOP en de andere centrales stemden tijdens een recent overleg van de werkgroep AFR in met dit voorstel van Defensie. Omdat IKB-uren niet meer beperkt houdbaar mogen zijn, kunnen burgermedewerkers deze uren meenemen naar het volgende kalenderjaar. Het genoemde voorstel komt tegemoet aan onze bezwaren tegen de aanvankelijke opstelling van de werkgever, die wat het IKB betreft niets aanvullends leek te willen doen voor PAS genietende burgercollega's. Wij zijn tevreden over het feit dat er nu geen unfair onderscheid meer wordt gemaakt in de toepassing van het IKB voor PAS-deelnemers én burgercollega's die geen gebruikmaken van deze regeling. ←

Scan de QR-code om het volledige bericht te lezen.

GA JE MET LEEFTIJDSONTSLAG ONTSLAG EN BEN JE ZIEK?

Defensiemedewerkers die met leeftijdsontslag gaan en op dat moment ziek zijn, krijgen van hun werkgever vaak het advies om zich beter te melden. Als MARVER adviseren wij jou om dit advies niet op te volgen. Het is namelijk niet nodig om ontslag te nemen. Dit kan zelfs financieel nadelig voor je zijn. Ga je met leeftijdsontslag, ben je op hetzelfde moment ziek of word je binnen vier weken na je ontslag ziek en weet je niet zo goed wat je moet doen? Stuur dan voor advies een mailtje naar onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@marver.nl. ←

Caroline Hellendoorn
versterkt één dag
per week onze
afdeling individuele
belangenbehartiging

‘WE SCHUWEN NIET OM DOOR TE PAKKEN’

Caroline, je bent
dus zowel sectorhoofd Marine bij
onze zusterbond AFMP als wekelijks
één dag actief bij onze afdeling
individuele belangenbehartiging.
Hoe bevalt deze combinatie van
werkzaamheden je tot nog toe?
“Deze combinatie bevalt me uitstekend!
Zowel in mijn rol van sectorhoofd als bij IB
richt ik me met veel plezier op het helpen

De collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging (IB) en onze eigen advocaten staan jaarlijks honderden MARVER-leden met raad en daad bij. Zij beantwoorden hulpvragen, bieden hulp bij arbeidsconflicten, helpen leden uit de brand die mentaal en/of fysiek gewond zijn geraakt tijdens hun werk en geven legio adviezen op het gebied van hun werk en inkomen. Ook voeren zij bezwaar- en beroepsprocedures namens leden. Onze advocaten verlenen onder meer bijstand in strafrechtzaken. Caroline Hellendoorn, tevens sectorhoofd Marine bij onze zusterbond AFMP, ondersteunt vanaf september 2024 met haar achtergrond als jurist gemiddeld één dag per week onze IB-gelederen. In een interview vertelt Caroline wat zij sindsdien allemaal voor onze leden heeft kunnen betekenen.

en adviseren van leden die in hun werk tegen problemen aanlopen of werkgerelateerde vragen hebben. Als sectorhoofd streef ik er naar om zaken van leden binnen de sector Marine buiten de juridische weg af te handelen. In dit werk heb ik gelukkig vooral te maken met individuele casussen die nog niet hoog zijn geëscaleerd binnen de defensieorganisatie. Deze casussen kunnen daarom meestal op een snelle en

goede manier worden opgelost. Bij mijn IB-werk behartig ik de individuele belangen van leden van de MARVER en de AFMP in zaken die meer uitzoekwerk en juridische kennis vereisen. Op juridisch gebied biedt dit werk me daarom wat meer uitdaging. Het is mooi om in het persoonlijke contact met leden te merken hoe oprecht blij en dankbaar zij zijn voor de hulp die zij krijgen. De komende tijd wil ik me juridisch

verder gaan bekwamen, zodat ik hen nog beter kan helpen. Op dit terrein heb ik de afgelopen periode trouwens veel geleerd van mijn IB-collega's. Zij hebben op hun beurt profijt van mijn ruime kennis van de defensieorganisatie en van alle gangbare defensiesystemen, zoals PeopleSoft. Zo maken wij elkaar als collega's sterker en beter en dat is natuurlijk in het belang van onze leden."

Wat zijn naar jouw mening de sterke punten van de MARVER als het gaat om de individuele belangenbehartiging van leden?

"Het meest onderscheidende punt is dat wij dankzij onze netwerken vaak in staat zijn geschillen informeel op te lossen. Maar daarnaast schuwen we ook niet om door te pakken. Nieuwe zaken komen meestal telefonisch of per e-mail bij onze intake medewerkers binnen. Die brengen het probleem in beeld, noteren de termijn of de termijnen en vragen eventueel nadere informatie op. Daarna bespreken we de zaken zo nodig in ons team van juristen en advocaten en worden deze verdeeld. Als je op rechtspraak.nl – de plek waar de uitspraken van militaire ambtenarenrechter worden gepubliceerd – kijkt, zul je zien dat de MARVER-juristen geregeld zaken aan de rechter voorleggen. Natuurlijk krijgen we niet altijd gelijk, maar gelukkig boeken we af en toe mooie resultaten voor onze leden."

Hoe zette je de afgelopen tijd jouw juridische kennis in bij IB?

"Ik stelde onder meer vijf bezwaarschriften en één beroepschrift op voor individuele leden. Eén van de bezwaarschriften stelde ik op voor een lid dat tijdens diens opleiding gewond raakte bij een parachutegeval. Namens Defensie concludeerde het ABP al snel dat er sprake was van een bedrijfsongeval en niet van een dienstongeval. Dat was veel minder gunstig voor ons lid. In bezwaar wezen wij erop dat er voor ons lid tijdens de parachutesprong een sterk verhoogd risico bestond om gewond te raken en dat diens ongeluk daarom als een dienstongeval de boeken moest ingaan. Hij maakte zijn parachutesprong met een grote parachute, terwijl er een zeer sterke wind stond. Gelukkig ging Defensie mee in deze argumentatie en kwalificeerde zij het ongeluk alsnog als een dienstongeval. Dankzij de kwalificatie dienstongeval moest de werkgever alle door ons lid geleden schade vergoeden. Het beroepschrift dienden we in namens een lid dat tijdens een oefening in het kader

‘Medewerkers die door hun werk ziek of arbeidsongeschikt worden, verdienen een ruimhartige toepassing van de regelgeving’

van de onderofficiersopleiding bij de KMS in Ermelo over een boomstronk struikelde en hierbij gewond raakte aan haar enkel. In beroep wezen wij erop dat ons lid gedurende de oefening een verhoogd risico liep om gewond te raken en dat haar ongeluk daarom onterecht doorging als een bedrijfsongeval. Zes minuten voor zonsondergang was zij in een bos in een onbekende omgeving, terwijl het hevig regende. In het toch al donkere bos was haar zicht door de regen beperkt. De ondergrond was bovendien glad. In het kader van de oefening moest zij 300 meter hardlopen en 700 meter in versnelde pas ‘ontkomen’ aan als vijand ver-

momde instructeurs, wat het risico op het oplopen van letsel nog groter maakte. We zijn blij dat het ABP op basis van deze argumentatie alsnog tot het inzicht kwam dat de definitie dienstongeval op zijn plaats was en dat hierdoor een verdere rechtsgang kon worden voorkomen.

Een uiteindelijk gegrond verklaard rekest maakte ik namens een lid dat van zijn casemanager het advies kreeg om verlof op te nemen tijdens zijn ziekteproces. 'Dit is namelijk aanvullend op je loon,' zo beargumenteerde de casemanager. Ons lid was zich er niet van bewust dat je gedurende je ziekte sowieso kunt rekenen op 70% van je maandloon en dat hij juist door het indienen van het verlof nog maar 30% voor een vakantiedag kreeg uitbetaald. Uiteindelijk hebben wij ervoor kunnen zorgen dat hij 100% kreeg van waar hij recht op had, inclusief de uitbetaling van alle niet opgenomen vakantiedagen. Ik wil leden dan ook op het hart drukken dat zij geen verlof hoeven op te nemen als zij ziek zijn."

Hoe vind je dat Defensie omspringt met defensiemedewerkers die door hun werk ziek zijn geworden of letsel hebben opgelopen?

"Als het gaat om het oppakken van de zorgplicht voor defensiemedewerkers moet Defensie nog veel verbeteren. Militairen hebben een zwaar en bijzonder beroep, waarvoor zij de bereidheid moeten hebben om persoonlijke risico's te lopen in het belang van onze vrede en veiligheid. Als werkgever moet Defensie zich hiervan nog meer bewust zijn en echt haar verantwoordelijkheid nemen voor medewerkers die tijdens het werk letsel oplopen. Ik vind dat er teveel wordt gekeken naar de defensieorganisatie als geheel en dat de regelgeving vaak te beperkt wordt toegepast. Medewerkers die door hun werk ziek of arbeidsongeschikt worden, verdienen juist een ruimhartige toepassing van de regelgeving. Daar ontbreekt het helaas vaak nog teveel aan. Ik denk dat hier nog veel te winnen is voor Defensie." ←

WODG: DE FUNDAMENTEN VAN ONZE RECHTSSTAAT STAAN OP HET SPEL!

Op 6 juni startte het ministerie van Defensie een uiteindelijk op 4 juli gesloten internetconsultatie over een nieuwe wet: de Wet op de Defensie-gereedheid (WODG). Op papier klinkt dit als een logische stap in een tijd waarin de internationale veiligheid onder druk staat. De krijgsmacht moet immers snel inzetbaar zijn, flexibel kunnen opereren en voorbereid zijn op crisissituaties. Maar achter deze begrijpelijke ambitie schuilt volgens de MARVER een wetsvoorstel dat de fundamenteën van onze democratische rechtsstaat op het spel zet.

Veel verder

De WODG geeft de minister van Defensie de bevoegdheid om bestaande wet- en regelgeving buiten werking te stellen als die volgens hem de gereedstelling van de krijgsmacht belemmeren. "Dat klinkt misschien als een technische ingreep, bedoeld om bureaucratische rompslomp te verminderen," benadrukt MARVER-voorzitter Sven Schuitema. "Maar in werkelijkheid gaat de WODG veel verder. De wet maakt het mogelijk om arbeidsvoorwaarden, veiligheidsregels, medezeggenschap en zelfs het recht op vakbondsondersteuning tijdelijk opzij te schuiven. En dit vaak zonder parlementaire toetsing."

Uitholling

De WODG kan de rechtspositie van militairen volgens Sven volledig uithollen. "Als de minister straks zonder overleg jouw werk- en rusttijden, jouw toelagen of jouw recht op bevordering kan aanpassen, dan is er geen sprake meer van een eerlijke en

veilige werkomgeving." In een democratische rechtsstaat zijn macht en tegenmacht zorgvuldig in balans gebracht, zo verduidelijkt Sven. "Juist in tijden van dreiging is het essentieel dat we vasthouden aan deze principes. De WODG doorbreekt die balans. Zij biedt de minister bevoegdheden die normaal gesproken alleen gelden in buitengewone omstandigheden, zoals een oorlog of een nationale noodtoestand. Maar deze wet kent geen duidelijke afbakening, geen tijdelijke werking en bovendien nauwelijks democratische controle. Het parlement wordt vaak slechts achteraf geïnformeerd over de genomen maatregelen. Daarmee wordt de deur opengezet naar een bestuurscultuur waarin uitzonderingen de norm kunnen worden."

Bedreiging voor gereedstelling

Wat de WODG extra zorgwekkend maakt, is naar de overtuiging van Sven de impact op de positie van de vakbonden en de medezeggenschapsorganen. "Organisaties die opkomen voor de belangen van het personeel en die hiermee ook bijdragen aan een gezonde en weerbare organisatie, kunnen via de WODG worden aangemerkt als 'bedreiging voor de gereedstelling'. Ze mogen dan worden gevolgd, bespioneerd en zelfs monddood worden gemaakt. Dit gebeurt ook bij individuele medewerkers die zich kritisch uitlaten over het beleid van Defensie. De grens tussen toezicht en intimidatie vervaagt hierdoor." Als vakbond willen wij leden juist in moeilijke tijden blijven ondersteunen, zo beklemtoont Sven. "Maar met deze wet kunnen we worden weggezet als een risico voor de

krijgsmacht. Dat is niet alleen onrechtvaardig, maar ook ronduit gevaarlijk."

Wie beschermt de militair?

Sven vindt het belangrijk om te benadrukken dat niemand tegen een sterke krijgsmacht is. "Integendeel," zegt Sven. "Een goed functionerende defensieorganisatie is hard nodig. Maar een krijgsmacht die opereert zonder duidelijke grenzen, zonder bescherming van de mensen die de boel draaiende houden, is geen sterke, maar een kwetsbare krijgsmacht. Een belangrijke vraag is wie de militair beschermt als de wet dat niet meer doet."

Risico

De WODG moet daarom grondig worden herzien voordat deze als wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gaat. Sven: "Dit is niet om Defensie te verzwakken, maar om haar te versterken op een manier die past binnen de waarden van onze samenleving. Een krijgsmacht die kracht en rechtvaardigheid combineert, is niet alleen effectiever, maar ook geloofwaardiger. Zowel naar binnen, richting het personeel, als naar buiten, richting de samenleving die zij moet beschermen. Een krijgsmacht zonder rechtsbescherming is geen oplossing, maar een risico. Juist nu moeten we laten zien dat we onze democratische waarden niet opzijzetten, maar verdedigen. Ook binnen onze eigen instituties." ←

Scan de QR-code en lees de inbreng die wij gezamenlijk met de AFMP instuuren op de internetconsultatie rond de WODG.

De beide rapporten.
FOTO: MEDIADESK DEFENSIE

Onderzoek naar
loopbaankansen voor
vrouwen

‘JONGE VROUWELIJKE MILITAIREN SCHIKKEN ZICH NAAR HEERSENDE MANNENCULTUUR’

Bij de ontvangst van de rapporten.
V.l.n.r. René Moelker, minister van
Defensie Ruben Brekelmans, Emiel
Maliepaard en Tessa op den Buijs.

FOTO: MEDIADESK DEFENSIE

‘Praktische zaken voor vrouwen op uitzending zijn een sluitpost op alle getroffen voorbereidingen’

Het wil maar niet lukken met het verhogen van het aantal vrouwen in de krijgsmacht. Weliswaar is bij het burgerpersoneel het percentage vrouwen gestegen naar 25 procent, maar als het gaat om het aantal vrouwelijke militairen is dat nog altijd maar 12 à 13 procent van het totale aantal militairen. Onlangs zijn twee onderzoeken gepresenteerd die zich voornamelijk richten op de loopbaankansen voor vrouwelijke militairen en uitzendingen. Conclusie: het gaat beter, maar er zijn nog steeds veel belemmeringen. **TEKST FRED LARDENOYE**

De onderzoeken

hebben een lange voorgeschiedenis. Het begon ruim tien jaar geleden met enkele gesprekken tussen de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht en vrouwelijke veteranen waarin zij aangaven specifieke behoeftes en problemen te ervaren. Het was de inmiddels opgeheven Raad voor civiel-militaire Zorg (RZO) die het belang benadrukte om hier verder onderzoek naar te doen. Het grootste nu afgeronde onderzoek richtte zich specifiek op de zorgbehoeften van Nederlandse veteranen, zowel vrouwelijke als mannelijke, waardoor er ook vergelijkingen kunnen worden gemaakt. Voor dit onderzoek werden onder meer 94 interviews gehouden met veteranen die uitgezonden zijn geweest naar Afghanistan (ISAF) en Mali (Minusma). Psycholoog Tessa op den Buijs en de militair sociologen René Moelker en Emiel Maliepaard, tevens docenten aan de Nederlandse Defensie Academie, voerden het onderzoek uit. Maliepaard deed nog een tweede onderzoek naar uitzendingen en de loopbaan van vrouwelijke militairen die nog niet zijn uitgezonden.

Minderheidspositie

Op den Buijs verichtte lang geleden onderzoek naar het welzijn van actief dienende militairen in Bosnië en Cyprus. Wat haar het meest verbaasde tijdens dit nieuwe onderzoek is dat veel zaken die ze toen tegenkwam nog steeds niet geregeld zijn.

“Zoals het tegengaan van kinderachtig kijkgedrag bij het douchen van vrouwen. Dat die natte groepen, rekening houdend met privacy, nog steeds niet op orde zijn.” Ook haar twee mannelijke collega’s vinden het opvallend dat er nog steeds veel praktische zaken voor vrouwen op uitzending niet goed geregeld zijn. Moelker: “Dat komt toch door de minderheidspositie van vrouwen. Daardoor is dit ook een sluitpost op alle voorbereidingen die worden getroffen. Dan zijn er te weinig sanitaire voorzieningen, de kleding is net niet handig genoeg en er zijn geen plastuitjes als vrouwen buiten de poort worden ingezet.” Ten aanzien van de minderheidspositie werd er trouwens ook een verschil aangetroffen in de interviews met marechaussees die in Afghanistan actief waren. Maliepaard: “Eigenlijk maken zij in een bepaald opzicht mee wat vrouwen meemaken. Ze zijn niet de norm, ze zijn een beetje de ander in de organisatie, tegenover de militair. Zo ervaren zij dat ook. Ze hebben het gevoel dat ze zich meer moeten bewijzen ten opzichte van de norm. Dus marechaussees en vrouwen hebben beide te maken met twijfels over hun mentale, lichamelijke en militaire kwaliteiten. Zij moeten zich meer bewijzen dan een ‘gewone’ beroepsmilitair.” Het lage aantal vrouwelijke veteranen werkt volgens Moelker ook na de uitzending door.

“Hun sociale netwerk is veel kleiner. Voor mannen is het gemakkelijker om elkaar op te zoeken en ervaringen uit te wisselen.” Maliepaard vult aan: “Omdat vrouwen vooral in ondersteunende functies zitten en vaker individueel op uitzending gaan, missen ze in het opwerken die collega’s en steun aan elkaar. Het is ook iets sociaals: hoe ga je ermee om? Kijk je als man toe of om, als een vrouw in het veld gaat plassen?” Volgens Maliepaard willen vrouwen zelf niet lastig worden gevonden. Hij noemt een voorbeeld uit het onderzoek van een konvooi dat moest stoppen omdat een vrouw moest plassen. De meeste vrouwen voelden zich over dat soort situaties ongemakkelijk, omdat het vrouw-zijn dan benadrukt wordt.

Vrouwenlichaam

Het leidt tot een van de belangrijkste aanbevelingen van het onderzoek: besteed in de opleiding en in het opwerktraject voor vrouwen én mannen aandacht aan wat voor vrouwen anders is aan praktische zaken. Maliepaard: “Als je de gezondheid en het functioneren voor een vrouwelijke collega wilt bevorderen, moet je ook weten wat er anders is aan een vrouwenlichaam en hoe dat werkt. Dan is het ook vanzelfsprekender dat daarvoor hulpmiddelen of sanitaire voorzieningen zijn. In het verleden moesten vrouwen dat zelf regelen of ze kochten

plastuitjes en menstruatiemiddelen op de Amerikaanse bases. Dat zijn quick wins voor de organisatie als je dat vooraf regelt.” Moelker wijst ook op de cultuuromslag die nodig is. Op den Buijs deelt die constatering: “Ik denk dat de cultuur de doorslag geeft. Ook al zou de organisatie nog meer vrouwen binnenhalen, die door mannen gedomineerde cultuur is lastig zomaar te veranderen. Je merkt dat vrouwen die in de minderheid zijn zich gaan aanpassen aan de heersende mannencultuur.” Maliepaard wijst op een belangrijk verschil tussen vrouwen die net aan een carrière beginnen en oudere vrouwen. “Enkele jonge vrouwen gaven in de interviews aan gewoon bij de groep te willen horen, dat is ook logisch. Ze hebben geen behoefte aan cultuurverandering op zich. Maar vrouwen – en mannen trouwens ook – die al uit de dienst zijn, die kijken daar dan op terug en constateren dat die cultuur toch ook heel hard en eigenlijk ook raar was. Dus we zien dat vrouwen, als ze er nog middenin zitten, er toch aan gewend raken.”

Grensoverschrijdend

Als het om vrouwen in de krijgsmacht gaat, wordt al gauw gedacht aan seksueel overschrijdende incidenten, maar die werden nauwelijks gevonden in het onderzoek. Maliepaard wijst er ook op dat uit het onderzoek blijkt dat de meldingsbereidheid beperkt is. “Het is een hiërarchische organisatie, waardoor het niet altijd gemakkelijk is om dingen te melden. Soms speelt een commandant ook een rol bij een bepaalde sfeer die wordt gecreëerd. In ons onderzoek is er ook een voorbeeld van een vrouw die tijdens werkzaamheden een seksistische opmerking naar haar hoofd geslingerd kreeg van een commandant. Dan faciliteert zo iemand een bepaald gedrag, een specifieke onveiligheid.” Een van de aanbevelingen richt zich dan ook op goed leiderschap. “Dat is sowieso een thema dat speelt binnen Defensie en is niet strikt vrouw-gerelateerd. Het ligt breder: hoe gaat een commandant om met spanningen in een team? Hoe speelt een commandant in op een incident? Komt een commandant

achter zijn bureau vandaan om te vragen hoe mensen zich voelen? Dat heeft ook gewoon te maken met sociaal vaardig zijn als mens,” vindt Maliepaard. Volgens Moelker doet zich eveneens een ander verschijnsel voor. “We merkten in het onderzoek dat enkele vrouwen het storend vinden dat de leidinggevende hen te veel wilde beschermen naar aanleiding van een incident. Dat dan bijvoorbeeld vrouwen onder escorte van een man over de compound liepen. Dit was een soort ‘overbescherming’ die ze hinderlijker vonden dan het incident zelf.” Uit het onderzoek blijkt overigens dat grensoverschrijdend gedrag en uitingen naar vrouwen toe vooral afkomstig zijn van derden. Maliepaard: “Van locals, maar ook van vooral mannelijke collega’s uit andere landen. Op Kandahar had je een Brits kamp en dat was een no go zone voor vrouwelijke militairen. Dat heeft dan toch te maken met de demografie van de Britse krijgsmacht die anders in elkaar steekt dan de Nederlandse. Zo waren er ook dronken Oost-Europese militairen die zich fysiek seksueel misdroegen naar een vrouw toe.”

Behoud van vrouwen

Maliepaard concludeerde in het tweede onderzoek dat het ook lastig is om vrouwelijke militairen te behouden in de huidige organisatie. “Zeker wanneer het moederschap en de balans tussen werk en privé een rol gaan spelen. Dat is toch een reden waarom vrouwen weggaan bij Defensie of erover nadenken om dat te doen. Het is een van de belangrijkste aandachtspunten die in mijn onderzoek naar voren komt. En dat geldt ook bij het uitzenden van vrouwen, al is de grootste factor dat er gewoon weinig uitzendingen zijn op dit moment.” Belangrijke aanbevelingen om de belemmeringen voor het uitzenden van vrouwen weg te nemen, zijn het aanbieden van duobanen, meer maatwerk en kortere uitzendperiodes. Zeker niet alle functies lenen zich daarvoor,

‘Enkele jonge vrouwen gaven aan gewoon bij de groep te willen horen’

maar onlangs stonden in de Defensiekrant twee vrouwelijke militairen, tevens moeder, die staffuncties vervulden bij de Force Commander van de NATO Mission Iraq.

Een van hen: ‘Ik vroeg me vooraf hardop af hoe ik dat moest redden met een man als commando en een kleine van drie, maar de generaal zei: ‘We gaan regelen dat het thuis gaat lukken.’ Ook hierbij speelt goed leiderschap dus een belangrijke rol.

Aanbevelingen

Voor Op den Buijs is de belangrijkste aanbeveling die uit het Zorgbehoeftenonderzoek naar voren komt dat op voorhand bij een oefening, operationele inzet of uitzending rekening wordt gehouden om divers personeel mee te nemen. “Dus ook vrouwen. En dat de organisatie in de opwerkfase daarop structureel inspeelt, dan kan misschien ook dat stukje cultuur beïnvloed worden.” Maliepaard beaamt dat: “Stressfactoren als TICS en IED’s tijdens een uitzending, daaraan kan de organisatie niet veel doen. De meeste knoppen waaraan je kunt draaien en waardoor je mensen wel kan behouden, zitten op het sociale vlak. Dan gaat het bijvoorbeeld over leiderschap, omgaan met spanningen in een team, de opwerking voor een uitzending en leren hoe je met stress omgaat.” Moelker voegt daaraan toe: “Veel van de ondersteunende diensten, waar de meeste vrouwen werken, zijn individueel opgehangen aan grotere eenheden. Het is dus belangrijk dat er ook in die gevallen gezamenlijk wordt opgewerkt naar een operationele inzet en dat vrouwen niet worden geparachuteerd in een compagnie van vreemden.” ←

Lizzy Koster:
"Plassen in het
veld, was altijd
wel een gedoe."

Eerste luitenant KMar
Lizzy Koster ziet positieve
ontwikkelingen

‘ER WORDT INMIDDELS VEEL MEER GEKEKEN NAAR HET INDIVIDU’

Net als veel vrouwen in het onderzoek kan ook eerste luitenant Lizzy Koster wel enkele voorbeelden noemen waarbij vrouwen tegen belemmeringen aanlopen, maar vanuit haar huidige werkplek ziet ze ook verbeteringen. Omdat ze geen uitgesproken kinderwens heeft, ziet ze voor zichzelf geen belemmering voor een uitzending. "Met mijn huidige functie is de kans klein, maar in de toekomst hoop ik aan de beurt te komen."

“Ze hebben zo'n plastuitje liberpee genoemd, verwijzend naar liberty, want ze geven vrouwen op oefening meer vrijheid tijdens oefeningen in het veld," legt eerste luitenant Lizzy Koster (28) uit. Ze heeft het 'plasprobleem' dat ook in de recente onderzoeken naar voren komt zelf aan den lijve ondervonden in haar eerste jaren bij de Landmacht. Op haar huidige functie bij de staf in Den Haag ziet Koster vooral dat er verbeteringen worden doorgevoerd om de belemmeringen voor vrouwen bij Defensie en meer in het bijzonder bij haar huidige krijgsmacht-deel de Koninklijke Marechaussee zoveel mogelijk weg te nemen. "Het gaat om een pilot om te kijken of die liberpees ook daadwerkelijk worden gebruikt. Er is een bulkvoorraad aangekocht, dus als de dames er behoefte aan hebben, kunnen zij deze ook verstrekken."

KMA

Na de afronding van haar opleiding aan de Academie Lichamelijke opvoeding in Den Haag wist ze dat ze nog door wilde leren. Het moest een combinatie worden van sport en leiderschap. "Ik dacht: 'ik ben nog jong en fit' en vanwege mijn interesse in leiding geven, → 13

kwam Defensie in beeld, die beide combineert." Na zich te hebben georiënteerd, kwam ze uit bij de logistiek en solliciteerde zij met succes bij de Koninklijke Militaire Academie in die vakgroep. Ze was niet de enige vrouw, per groep van 12 waren er 3 tot 4 vrouw. "Over het algemeen vind ik het prettiger om met mannen samen te werken dan met vrouwen. Maar je had in elk geval een vrouwelijke buddy, dat was fijn."

Voor het fysieke deel wilde ze juist geen vrouwelijke buddy. "Omdat ik met iemand die fysiek wat sterker is, wilde optrekken. Je merkt dat vrouwen meer tijd voor herstel nodig hebben." Hoewel ze de samenwerking met mannen prettig en zeker niet intimiderend vond, was er wel een verschil. "Je hebt wel het gevoel dat je je meer moet bewijzen. Naar mijn idee loop je al een stukje achter omdat je net wat langzamer bent. Ik had ook het idee dat ik meer slaap nodig heb. Je moet wel een stukje harder lopen om erbij te horen. Je wilt namelijk ook niet lastig zijn. Je wilt erin blenden, maar niet te opvallend. Ik pakte wel alle extra momenten om te sporten. Dit om in elk geval bij te kunnen blijven en om enkele mannen eruit te lopen."

Oefeningen

Tijdens oefeningen kwam ze erachter dat er voor vrouwen meer belemmeringen opdoken. "Plassen in het veld was altijd wel een gedoe. Je moest eerst een plek vinden waar niet iedereen rondliep. Dan moest je nog even de tijd nemen met uitkleden en rustig die plas doen. Als je dan ook nog iets moest verwisselen en het hierdoor weer langer duurde, bleken die 5 minuten die je kreeg van je groepscommandant te kort. Je moest dan direct verder en daarvan had je wel stress." Ze moest er even moed voor verzamelen, maar op een gegeven moment kaartte ze het probleem aan. "Ik zei: 'Opper, ik kan dat niet in 5 minuten'. Vervolgens legde ik het hele ritueel van wat je dan allemaal moet doen aan hem uit en zei: 'ik heb 10 minuten nodig!'" Tot haar opluchting kreeg ze als antwoord dat dit prima was.

← Lizzy Koster:
"Zo hebben we een
directe lijn met de
werkvloer."
FOTO: PRIVÉCOLLECTIE
LIZZY KOSTER

"Ja, als je niets zegt, dan weten ze het niet. Maar ik kan me wel voorstellen dat sommige meiden daar moeite mee hebben. Als je het wel doet, merk je ook dat er ruimte voor is."

Overstap naar KMar

Na de militaire vaardigheden 'van spijkerbroek tot militair' en de Vaktechnische Opleiding logistiek op de Du Moulinkazerne in Soesterberg te hebben doorlopen, begon Koster op een startfunctie. "Dat werd pelotonscommandant van een logistiek peloton in Stroe. Dat beviel op zich goed, maar ik wilde geen binnenslaper blijven. Ik woonde in Rotterdam en wilde daar graag blijven." Dus ging ze zich opnieuw oriënteren en kwam ze erachter dat de Landmacht daarvoor eigenlijk geen optie was. "Zo kwam ik uit bij de KMar en na wat oriënterende gesprekken ben ik overgestapt." Ze had gesolliciteerd bij de staf in Den Haag. "Ze wilden graag vrouwen in het team, dus ik had er ook profijt van." Als junior stafmedewerker zit ze nu bij de sectie Logistieke Diensten in het Plein Kalvermarkt Complex (PKC). "We hebben daar verschillende bureaus en ik zit bij de afdeling kleding en uitrusting. Wij kijken voor de komende 10 jaar wat we nodig gaan hebben. Dat doen we vanuit de behoefte van de eenheden.

We sluiten zoveel mogelijk aan bij waar zij daar tegenaan lopen. Bijvoorbeeld koppels die stroef zijn of een aanhangend holster dat te zwaar is." De overstap is haar prima bevalen. "De cultuur bij de KMar is anders, ik vind dat prettiger. Het is een kleiner wereldje, dus je weet elkaar sneller te vinden. Dat werkt wel veel beter."

Aantrekkelijker voor vrouwen

Door haar werk heeft ze de indruk dat er flink aan gewerkt wordt om het voor vrouwen aantrekkelijker te maken. Niet alleen met de introductie van de liberpees. "Er moeten bij de KMar nu ook kolfruimtes zijn per locatie. Als ze er nog geen aparte ruimte voor hebben, wordt er een aangewezen. Bij het PKC mag je de sleutel vragen van een ruimte." Zo wordt er ook druk gewerkt aan nieuwe uniformen, weet Koster. "Een uniform dat past voor elke militair, dus niet gekocht voor een bepaald soort man. Het kan namelijk ook voor een man gelden dat die mal hem niet past. Hetzelfde geldt voor de veiligheidsvesten, die hebben nu cups voor dames."

Het is ook een gevolg van de acties van luitenant-generaal Elanor Boekholt-O'Sullivan, die veel media-aandacht kreeg met haar pleidooi voor betere uniformen en scherpvesten voor vrouwelijke militairen. "Zulke vrouwen heb je wel nodig. Ik heb het idee dat er inmiddels veel meer wordt gekeken naar het individu."

Dat Koster goed op de hoogte is van alle ontwikkelingen, komt ook omdat ze vanuit haar functie veel samenwerkt met de zogeheten 'genderadviseur' van de KMar. "Zij houdt zich daarmee specifiek bezig. In september start ik samen met haar de eerste vrouwengebruikersgroep op. Met die groep dames uit verschillende eenheden gaan we twee keer per jaar samenzitten om hun behoeftes en beperkingen in hun uitrusting en kleding te bespreken. We kijken dan of we dat kunnen aanpassen. Zo hebben we een directe lijn met de werkvloer. En we zijn de behoeftes voor, in plaats van alleen maar pleisters te plakken." ←

BONCADEAU!

Stuur jouw oplossing van de puzzel vóór **14 oktober 2025** naar de redactie van Interventie via dit e-mailadres: puzzel@marver.nl. Vergeet niet jouw adres te vermelden in de mail, want onder de juiste inzendingen verloten wij een boncadeau ter waarde van 25 euro! Uit de goede oplossingen van de puzzel uit het vorige nummer kwam **Gabe van der Schaaf** uit **Rheden** als winnaar naar voren.

HORIZONTAAL

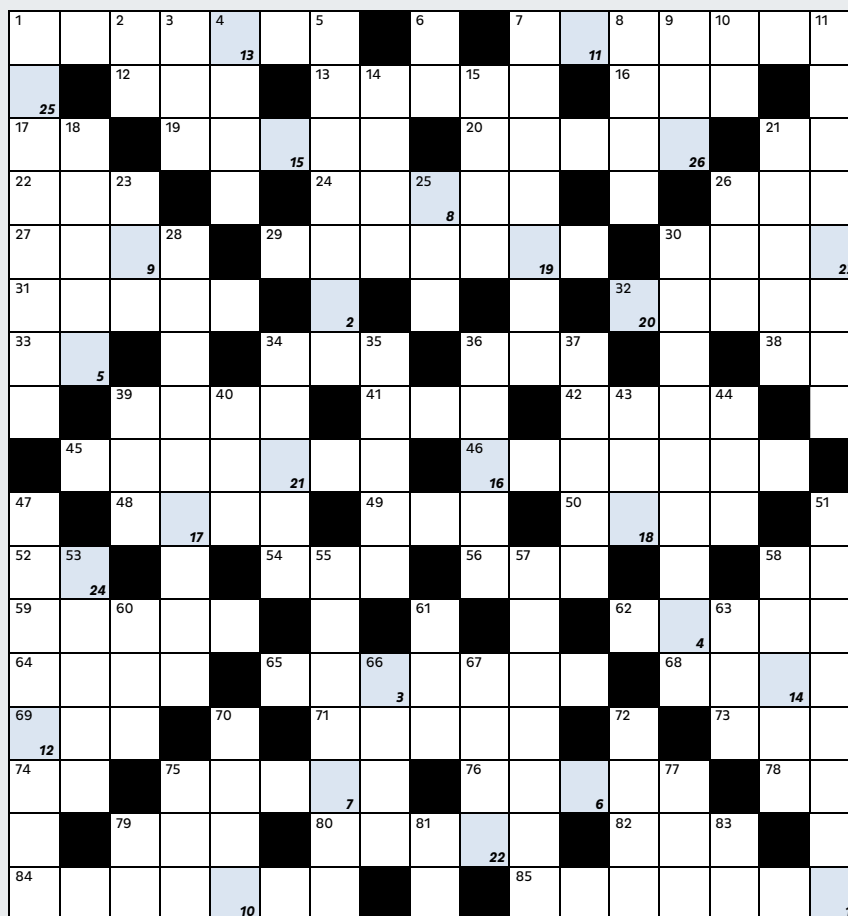
1 Buurland van Rusland en Turkije 7 Schattig, idyllisch 12 De eerste en derde p van p.p.p.n. 13 Automek 16 *La ... en rose*, lied van Édith Piaf 17 Past na *ron* en voor *nor* 19 Metaal 20 Egaal 21 Modieus 22 ... *mijn niet*, nummer van Maarten van Roozendaal 24 Past voor *laag* en *land* 26 ... *du coeur*, hartenkreet 27 *Resident ...*, computerspel 29 Hard werken 30 Scandinaviër 31 Rijgsnoer voor een schoen 32 Militaire insluiting 33 Past na *we* en *ze* 34 Opgewekt 36 Plechtige belofte 38 ... *hao*, Chinese begroeting 39 Kinderboek van Annie M.G. Schmidt 41 Duizend negen 42 Engelse kostschool 45 Leer 46 Afbakenen 48 *Urbi et ...*, pauselijke zegen 49 Ik 50 Past voor *man* en *metaal* 52 Kluitenverkrumelaar 54 Bajes 56 Metaal 58 Past voor en na *ze* 59 Gif 62 Uitroep van verbaasde ongerustheid 64 ... *ten Hag*, voetbaltrainer 65 De g van t.g.v. 68 Scandinaviër 69 Past na *wel* en *keizers* 71 Exploitant van schepen 73 Kunsttaal 74 Vijfhonderdeen 75 Strijdgewoel 76 Elk 78 Water in Friesland 79 Past voor en na 76 *horizontaal* 80 Met het genoemde 82 Olm 84 Op een geschikt moment 85 Schrijfgerei

VERTICAAL

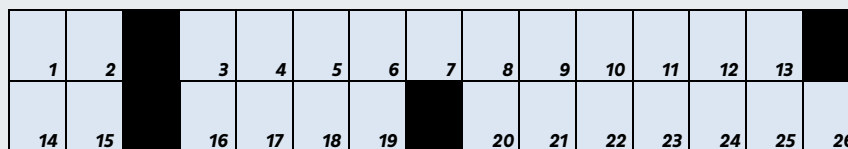
1 Bevlogen, beziel 2 Uit bed 3 Past na *was* en *wand* 4 Ruw, onontwikkeld 5 Echter 6 Van geringe dichtheid 7 Toespraak ter verheerlijking van iemand 8 Past na *jen* en voor *green* 9 Oosterbuur van de Zweed 10 *John ... Carré*, Britse schrijver 11 Schaakstuk 14 Koekjesmerk 15 Zwaaiende slag 18 Walkant 21 ... *Wüst*, schaatsster 23 ... *zijn de namen*, boek van Tommy Wieringa 25 Past voor *hengst* en *bed* 26 Gevangenisvertrek 28 Precies zoals het er staat 30 Ontploffing 34 Vrouwelijk zoogdier 35 Water bij Amsterdam 36 Uitheemse soort 37 In stukken splitsen 39 Uitroep van vrolijkheid 40 Baan 43 ... voor MAX, tv-programma 44 Troefkaart 47 Geanimeerd 51 Bedekt met planten of mos 53 Gereedschap, materiaal 55 De o van n.o.t.k. 57 Medische verrichting 58 Elektronisch terugslagventiel 60 *Nada van ...*, tv-presentatrice 61 Lor 63 ... *Lolita*, nummer van Alizée 66 Pont 67 Rivier in Vlaanderen 70 ... *Xiaoping*, Chinese leider 72 Gegeven 75 *Ik neem je ...*, nummer van Gers Pardoel 77 Opstootje 79 ... *Salvador*, Midden-Amerikaans land 81 ... *Way*, hit van Frank Sinatra 83 Rivier in Italië

KRUISWOORDRAADSEL

Moeten we in Europa dan echt verder zonder de Verenigde Staten? Ter voorbereiding is hier alvast een puzzel zonder de letters U, S en A.

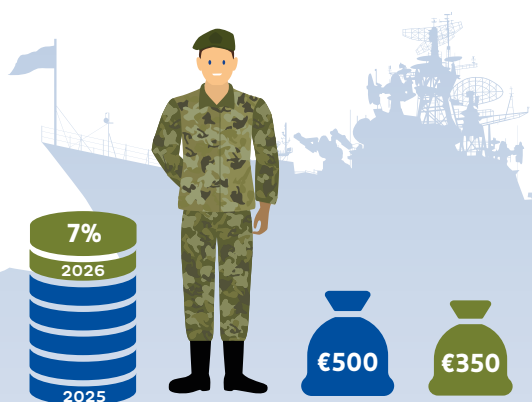
OPLOSSING

MARVER-HIGHLIGHTS VAN 2024 IN CIJFERS

Het avw-akkoord 2025-2026 voor defensiemedewerkers, de succesvolle bewaar- en beroepsprocedures die wij voor talloze leden voerden en de totstandkoming van de nieuwe Toelage Onregelmatige Dienst (TOD) voor militairen. Dit zijn slechts drie van de vele collectieve en individuele successen die wij als Marechausseevereniging voor jullie als leden behaalden in 2024. In deze infographic zetten wij de cijfers en jaartallen achter onze meest in het oog springende successen voor jou op een rij.

2021-2023

In het avw-akkoord 2021-2023 is afgesproken dat er een nieuwe Toelage Onregelmatige Dienst (TOD) voor militairen moet komen. In augustus 2024 bereikte Defensie eindelijk overeenstemming met de centrales van overheids-personeel over de invulling van deze afspraak.

LOONSVERHOOGING

7% is de totale loonsverhoging die voorkomt uit het op 2 juli 2024 door de HDP en vertegenwoordigers van de defensiebonden ondertekende avw-akkoord 2025-2026. Dit was één van de meest tot de verbeelding sprekende resultaten van onze inspanningen voor de collectieve belangen van defensiemedewerkers.

5% is de structurele loonsverhoging per 1 januari 2025.

2% is de structurele loonsverhoging vanaf 1 januari 2026.

500 euro was de eenmalige uitkering die defensiemedewerkers vanaf september ontvingen.

350 euro bruto is de grootte van de eenmalige uitkering voor defensiemedewerkers in juli 2025.

5% bedroeg de incidentele loonsverhoging over oktober, november en december 2024.

5 JAAR

5 JAAR

Met 5 jaar terugwerkende kracht vond in november eindelijk de uitbetaling plaats van het door reservisten opgebouwde, maar niet opgenomen verlof. Uitgangspunt van de getroffen compensatieregeling was dat alle reservisten financieel werden gecompenseerd voor de vakantieverlofuren die zij niet konden opnemen en dat zij vanaf 2024 verlof konden opbouwen.

20 JAAR

20 JAAR

Op basis van jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU is verdedigbaar dat het niet opbouwen van verlof door reservisten niet met 5, maar met 20 jaar terugwerkende kracht moet worden gerepareerd. Daarom dienden wij op de valreep van 2024 o.a. over de terugwerkende kracht van de getroffen compensatieregeling voor reservisten tientallen bezwaren in.

50 JAAR

50, 60 OF 70 JAAR

Leden die 50, 60 of zelfs 70 jaar lid waren van de Marechausseevereniging ontvingen een draagspeld en een jubileummoorkonde. Op verzoek kregen zij deze uitgereikt tijdens een voor- of najaarsvergadering van de Kring NAD, via de post opgestuurd of uit handen van een ledenbezoeker van het Fonds Sociale Zorg.

60 JAAR

64 JAAR

70 JAAR

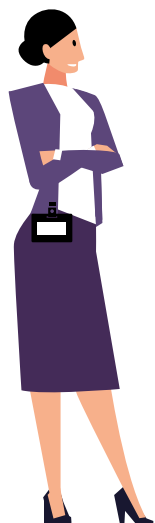
64 JAAR

In juli bereikten Defensie en de bonden een akkoord over aanpassingen aan artikel 171A van het BARD, dat gaat over de FLO-overgangsregeling voor burgermedewerkers. Door deze wijzigingen is de bestaande keuzemogelijkheid om langer door te werken tot 64 jaar verruimd tot de AOW-gerechtigde leeftijd.

INTERVENTIE

4x verscheen ons ledenmagazine Interventie. Hierin stonden artikelen over nieuwe (defensie-)ontwikkelingen, berichten over individuele of collectieve successen voor onze leden en actualiteiten op verenigingsgebied. Verder informeerden wij jullie op onze website, in onze ledenapp en via onze social media-kanalen Facebook, X, Instagram en YouTube over diverse relevante onderwerpen.

2024

In het avw-akkoord 2024 stond de afspraak om remotie als instrument toe te voegen aan de rechtspositie van burgermedewerkers bij Defensie. In 2024 is invulling gegeven aan deze afspraak. Remotie is het op persoonlijke titel en om individuele redenen van medewerkers toewijzen van een functie waaraan een lagere schaal is verbonden dan hun huidige functie.

HOOFDBESTUUR MARVER

7 COLLEGA'S

telde het Hoofdbestuur (HB) van de MARVER in 2024.

8 KEER

vergaderde het HB in 2024

7 KRINGEN

en het HB vormen samen de structuur van de MARVER, die in 2024 prima functioneerde.

HONDERDEN LEDEN

konden in 2024 bij (dreigende) problemen of conflicten met hun werkgever terugvallen op de hulp van de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging, onze advocaten en onze vrijwillige raadsmanen. Eveneens honderden leden klopten voor hulp aan bij onze gratis belastingsservice.

TIENTALLEN PROCEDURES

Wij voerden in 2024 tientallen bezwaar- en beroepsprocedures voor leden.

2025

is het jaar waarin het Individueel Keuzebudget wordt ingevoerd. Over dit budget ontvingen wij talloze vragen. Naar aanleiding van deze vragen verdiepten wij ons in de keuzeopties van het IKB en publiceerden wij een FAQ op onze website en in onze app. Ook verzorgden wij gratis IKB-voorlichtingen en publiceerden wij op ons YouTube-kanaal een videofilm met uitleg over alle IKB-mogelijkheden.

80 TOT 90%

van alle nieuwe cursisten die bij de KMar in opleiding gingen, sloten zich in 2024 aan als MARVER-lid.

2,4 MILJARD EURO

MARVER-voorzitter Sven Schuitema was in april enthousiast over de in de Bernhardkazerne te Amersfoort gepresenteerde Defensienota 2024, waarin wordt aangekondigd dat er 2,4 miljard euro extra in onze krijgsmacht wordt geïnvesteerd.

20STE EDITIE

In Den Haag vond op 29 juni 2024 de 20ste editie van Nederlandse Veteranendag plaats. Diverse MARVER-collega's lieten hun gezicht zien tijdens deze dag om hun solidariteit te tonen met militairen die zich in het recente of verdere verleden ergens op de wereld inspanden voor onze vrede en veiligheid.

Scan de QR-code om het volledige digitale jaarverslag 2024 van de Marechaussee-Vereniging te lezen!

DEFENSIE IN DE MEDIA

De Marechausseevereniging volgt nauwlettend het belangrijkste defensienieuws in de (inter-)nationale media. Nieuws waarbij het ministerie van Defensie vaak een prominente rol speelt en onze vereniging als 'luis in de pels' namens jou als lid regelmatig aan het woord komt. Hierbij bieden we je regelmatig onder de titel 'Defensie in de media' een bloemlezing van relevante ontwikkelingen binnen jouw werkveld in de afgelopen tijd.

MARVER, AFMP & Netwerk Veteranen FNV opnieuw present tijdens Veteranendag

Evenals vorig jaar presenteerden de MARVER en onze zusterbond AFMP zich op **28 juni** samen met het Netwerk Veteranen FNV met een gezamenlijke stand op Nederlandse Veteranendag in Den Haag. Dit deden zij om hun betrokkenheid te tonen bij de meer dan 100.000 veteranen die ons land rijk is. Daar voerden onze collega's boeiende gesprekken met de talloze jongere en oudere veteranen die onze stand met een bezoek vereerden. De MARVER en de AFMP werken al jarenlang nauw samen met het Netwerk Veteranen FNV, dat sinds 2015 de collectieve belangen van al onze veteranen behartigt. Als zij veteraan én lid van de FNV zijn, kunnen zij gratis terugval-

len op de dienstverlening van dit netwerk. Zij kunnen aankloppen met specifieke problemen waarmee zij als veteraan worden geconfronteerd en ontvangen vier keer per jaar een nieuwsbrief met actueel veteranennieuws en andere wetenswaardigheden. Tijdens Nederlandse Veteranendag meldden diverse bij de FNV aangesloten veteranen zich op onze stand aan bij het Netwerk Veteranen FNV.

MARVER-voorzitter reageert op val kabinet-Schoof

Naar aanleiding van de val van het kabinet-Schoof op **3 juni** kwam MARVER-voorzitter Sven Schuitema dezelfde dag nog met een reactie in een blog op onze website

en in onze ledenapp. "De val van het kabinet is betreurenswaardig," zo benadrukte Sven in zijn blog. "De spanningen in de wereld en in Nederland vragen om een stabiele regering die oog heeft voor de zorgen van de kiezers en die, binnen de grenzen van de democratische rechtsstaat, de juiste maatregelen neemt. Wij blijven gewoon doorwerken aan een sterkere Defensie en KMar in het bijzonder. We gaan ervan uit dat het belang hiervan voor alle politieke partijen duidelijk is."

Minister Brekelmans: 'De nu ervaren vrijheid is een uniek en zeldzaam voorrecht'

"Met eensgezindheid en vastberadenheid is de oorlog 80 jaar op afstand gehouden." Dit zei minister van Defensie Brekelmans op **5 mei** tijdens het Vrijheidsdefilé in Wageningen. Hiermee verwees de minister naar het feit dat 8 decennia geleden de Tweede Wereldoorlog eindigde. Volgens hem is de vrijheid waarin we nu leven 'een uniek en zeldzaam voorrecht'. Hij benadrukte dat het aan landen als Nederland is om de vrede en veiligheid te verdedigen. "Daarom bouwen we een sterkere krijgsmacht. Daarom groeit Europa in eenheid en kracht. De tijd vraagt ons opnieuw moedig te zijn, zowel individueel als samen. Niet omdat we oorlog willen voeren, maar om het zeldzame voorrecht van vrijheid te beschermen." Op Bevrijdingsdag vloog de Luchtmacht de zogeheten Ambassadeurs van de Vrijheid weer met een helikopter door het hele land. Dit jaar ging het om de artiesten Antoon, Zoë Tauran, Rondé en Hannah Mae. Dankzij

KONINGIN MÁXIMA AAN DE ZIPLINE

➤ Koningin Máxima bezocht op **12 mei** bij de Geulhemmer groeve in Limburg de deelnemers van de opleiding Civiel Medisch Personeel. Dit is de korte officiersopleiding van acht weken voor zorgmedewerkers, die hiermee reservist of beroepsmilitair kunnen worden. Koningin Máxima sloot vroeg in de ochtend aan bij het ontbijt en sprak met de deelnemers over hun opleiding. Vervolgens deed zij actief mee aan het onderdeel 'grensverleggende activiteiten' van de opleiding. Zo werd zij op de gevoelige plaat vastgelegd terwijl zij aan een zipline hing.

hun helikoptervlucht konden zij op diverse podiums van Bevrijdingsfestivals staan en daar muzikaal de vrijheid vieren.

Nederland herdenkt oorlogsslachtoffers

Op talloze locaties in ons land stonden mensen tijdens dodenherdenking op **4 mei** stil bij de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast herdachten zij de slachtoffers van de koloniale oorlog in Indonesië en van alle oorlogssituaties, conflicten en vredesmissies sinds 1945. Voor het eerst vonden er dit jaar drukbezochte alternatieve dodenherdenkingen in bijvoorbeeld Den Haag en Rotterdam plaats, waarbij aandacht werd besteed aan de duizenden doden die vielen tijdens de huidige oorlog in Gaza. De Dam in Amsterdam was opnieuw het decor van de Nationale Herdenking, waarbij koning Willem-Alexander en koningin Máxima de eerste krans legden. Zoals elk jaar werden op de Waalsdorpervlakte oorlogsdod-

den herdacht. Staatssecretaris van Defensie Tuinman, Pieter van Vollenhoven en prins Pieter-Christiaan bezochten de Nationale Militaire Dodenherdenking in Rhenen. Spreker tijdens de dodenherdenking op Nationaal Ereveld Loenen was Commandant der Strijdkrachten Onno Eichelsheim. Op het terrein van Kamp Vught en Kamp Westerbork en bij het gedenkkruis bij Jannetjesdal op de Leusderheide in Amersfoort vonden eveneens herdenkingen plaats.

KMar geeft opnieuw meer noodpaspoorten uit op Schiphol

De afgelopen tijd moest de KMar weer meer noodpaspoorten uitgeven op Schiphol. Dit kwam vooral doordat vakantie-gangers niet in de gaten hadden dat een paspoort voor een bezoek aan een aantal landen nog minimaal een half jaar geldig moet zijn, zo kwam onder meer naar buiten op **28 april**. Hoewel een noodpaspoort vaak nog ter plekke kan worden geregeld, betekende dit

voor sommige passagiers dat hun vakantie niet doorging. Vorig jaar was er al een piek in het aantal uitgegeven nooddocumenten. Hierdoor ontstonden er flinke wachttijden voor het ontvangen van een nieuw reisdocument. De KMar verwachtte dat zij in 2025 juist minder nooddocumenten zou hoeven uitgeven. Daarom was zij verbaasd over het hoge aantal aanvragen hiervoor.

'Snelle uitbreiding vergt veel van defensieorganisatie'

“Een snelle uitbreiding van het personeelsbestand vergt veel van de defensieorganisatie. Er liggen vele gevaren op de loer als je binnen een korte tijd zoveel wilt investeren in de benodigde groei.” Deze waarschuwing sprak Ruud Bergsma, voorzitter van onze zusterbond AFMP, op **22 maart** uit in een artikel in de Volkskrant, waarin aandacht werd besteed aan het nieuwe streven van het kabinet om Defensie te laten groeien van ruim 76.000 medewerkers nu naar 200.000 op de lange termijn. Eerder zei staatssecretaris van Defensie Tuinman nog dat Defensie de komende jaren moet groeien naar 100.000 mensen. Hij informeerde de defensievakbonden, waaronder de MARVER, later over de nieuwe groeiambities. Hij verstuurde ook een brief naar de Tweede Kamer met meer informatie hierover. Om de krijgsmacht te vergroten, ontvangen jongeren naast een oproep op hun 17e ook een in te vullen enquête. Deze enquête is bedoeld om hun enthousiasme voor Defensie aan te wakkeren. Vooralsnog kan de enquête op vrijwillige basis worden ingevuld, maar mogelijk wordt dit op termijn verplicht. ←

IN MEMORIAM

 Op 8 maart 2025 overleed op 95-jarige leeftijd te Den Helder **mevrouw Markus-Velema**. Janny was weduwe van Aoo b.d. Bert Markus. Zij droeg de Marechausseevereniging en het Fonds Sociale Zorg een warm hart toe. De afscheidsdienst heeft op 14 maart in besloten kring plaatsgevonden. Hierbij waren Hans en Tine Veen aanwezig. Zij hebben namens het FSZ zorggedragen voor een bloemengroet. Wij wensen de kinderen en de familie veel sterkte met hun verlies.
Correspondentieadres:
Zwany van Heulen-Markus,
Binnenhaven 41, 1
781 BK Den Helder

 Op 16 maart 2025 overleed op 91-jarige leeftijd te Apeldoorn de heer **Hindrik Stuu**t. Henk is op 24 maart 2025 gecremeerd in Crematorium Heidehof te Ugchelen.
Correspondentieadres:
Pallietergaarde 211,
7329 HC Apeldoorn

 Op 12 april 2024 is op 86-jarige leeftijd, na een ziekbed van 6 weken, **Berend (Ben) Tuinman** te Kampen overleden. Op 4 februari 1958 trad Ben op 20-jarige leeftijd in dienst bij de Koninklijke Marechaussee. Vervolgens werd hij geplaatst op Paleiswacht Huis ten Bosch in Den Haag en daarna bij Paleiswacht Het Loo te Apeldoorn. In januari 1960 werd hij als Marechaussee der 2e klasse geplaatst bij de Brigade Kampen. Na de wachtmeesterkursus werd hij wachtcommandant bij Brigade Het Loo. In 1966 is hij gedetacheerd in Amsterdam bij

het huwelijk van prinses Beatrix. Daarna werd hij geplaatst bij Politie-Bijstand in Amsterdam. Hij werkte daar op verschillende bureaus. In 1968 kreeg hij een woning en verhuisde hij met zijn gezin naar Amsterdam. In 1977 volgde hij de opperwachtmeesterkursus. Daarna werd hij geplaatst op Brigade Schiphol. Als laatste is hij geplaatst bij de Brigade Amsterdam-Haven. Na 14 jaar ging hij als adjudant-onderofficier in februari 1992 met pensioen. Op donderdag 18 april werd in de aula van Begraafplaats Bovenbroek te Kampen een samenkomst gehouden. Aansluitend vond de begrafenis plaats. Wij wensen zijn echtgenote, kinderen en kleinkind heel veel sterkte met hun verlies.
Correspondentieadres:
Vermuydenstraat 100,
8265 WK Kampen

 Op 3 mei 2025 overleed **Will Baelemans** in de leeftijd van 86 jaar. Hij was Ridder in de orde van Oranje Nassau met de zwaarden. Bij leven was Will binnen de Koninklijke Marechaussee op allerlei gebieden actief, onder meer als brigadecommandant Breda en bij de recherche. Op maatschappelijk gebied droeg Will een behoorlijk steentje bij, waardoor hij Ereburger werd van de gemeente Gilze-Rijen. Will was zowel binnen als buiten de Koninklijke Marechaussee een markant figuur. In het bijzijn van zijn familie werd hij op 15 mei in besloten kring begraven op Natuurbegraafplaats De Hoevens. Typerend voor hem en zijn familie was het verzoek om in plaats van bloemen een donatie te doen aan het Diabetes Fonds.

Het Fonds Sociale Zorg voldeed graag aan dit verzoek. Wij wensen Riet en verdere familie veel sterkte bij het verwerken van hun verlies.

 Op 4 mei 2025 overleed na een afnemende gezondheid in Verzorgingstehuis Schavenweide te Doetinchem op 75-jarige leeftijd **Chris (Christiaan) Diekman**. Chris trad in 1971 in dienst bij de Koninklijke Marechaussee. Na de opleiding werd hij geplaatst bij de Brigade Lobith. In 1978 werd Chris werkzaam bij de Brigade Amsterdam-Bijstand en de politie Amsterdam. Na 17 jaar keerde hij terug naar Gelderland en na 2 jaar vreemdelingen dienst in Arnhem werd hij actief bij de vreemdelingendienst van de Koninklijke Marechaussee te Zevenaar. Dit werk deed hij tot aan zijn FLO in 2005. In aanwezigheid van zijn echtgenote, familieleden, vrienden en oud-collega's van de KMar is afscheid genomen van Chris in de aula Van Baer van Crematorium Slangenburg in Doetinchem.
Correspondentieadres:
Duval Slothouwerstraat 57,
7009 JT Doetinchem

 Op 29 mei 2025 is, na een periode van afnemende gezondheid, in de leeftijd van 81 jaar **Jan Hendriks** overleden. Jan werd geboren in Smilde. Hij begon zijn loopbaan bij de Koninklijke Marechaussee in het jaar 1963. Na de opleiding werd hij geplaatst bij de Wachtbrigade op Het Loo in Apeldoorn. Na de Wachtbrigade werd hij geplaatst bij de toenmalige Brigade Hengelo. Aan het

einde van de wachtmeesterkursus werd hij teruggeplaatst op de Brigade Hengelo. De maaltijden werden verzorgd in een kosthuis. Daar ontmoette hij zijn vrouw Irene die in de buurt woonde. Na de opheffing van de Brigade Hengelo werd hij geplaatst bij de parate Marechaussee 103 eskadron KMar. Hij woonde inmiddels in Hengelo en werd teruggeplaatst bij de Brigade Oldenzaal, waar hij te werk werd gesteld bij de Algemene Politiedienst. Na deze plaatsing is Jan verplaatst naar de Parate Marechaussee. Hij is toen met zijn gezin in Kampen gaan wonen. Hij heeft daar een heel mooie tijd gehad. Hij werkte er tot aan zijn FLO. De begrafenis vond in besloten kring plaats. Het FSZ heeft een donatie gedaan aan de Nierstichting. Wij wensen de kinderen en de kleinkinderen van Jan veel sterkte met hun verlies.
Correspondentieadres:
Lisdodde 6, 8265 EZ Kampen

 Op 13 juni 2025 is op de respectabele leeftijd van 98 jaar te Bergeijk **Chris van Tilborg** overleden. Na de Tweede Wereldoorlog was het de bedoeling dat hij in opleiding zou gaan voor officier bij de Landmacht. Door de geopolitieke situatie in Nederlands-Indië wijzigde Defensie zijn plan en werd hij als dienstplichtige in werkelijke dienst opgeroepen bij het 4e Bataljon 10e Regiment Infanterie. Op 5 februari 1947 vertrok Chris aan boord van de Johan van Oldebarnevelt naar Indië. Hij kwam begin maart aan in Batavia, waarna hij in verschillende actiegebieden gelegerd was, waaronder Tjanpoer, Tangerang en Bantam. In deze gebieden maakte hij diverse

schermutselingen mee. In januari 1950 is Chris naar Nederland gerepatriëerd aan boord van de Zuiderkruis. Bij aankomst in Nederland werd hij bedankt voor de bewezen diensten, kreeg hij een treinkaartje en kon hij naar huis. Later in 1950 ging Chris in opleiding als beroepsmilitair bij de KMar. Tot aan zijn FLO diende hij bij diverse brigades in Limburg, alsook bij de Brigades Bergeijk, Valkenswaard, Reusel, Eindhoven en Welschap. De laatste periode van zijn actieve

dienst was Chris werkzaam bij de JD van het district Noord-Brabant. Chris was een man van weinig woorden. Over de Indië-periode sprak hij weinig of niet. Bij zijn afscheidsdienst in Veldhoven was een trompetspeler van het orkest van de KMar aanwezig die de Last Post blies. Dit maakte op veel aanwezigen diepe indruk. Op 19 juni 2025 is Chris gecremeerd te Veldhoven.
*Correspondentieadres:
Familie Van Tilborg,
Brouwershof 7, 5571 BT Bergeijk*

BOEIENDE 3^E EDITIE MC-LEDENDAG

➤ In Amersfoort vond op woensdag 2 april 2025 de derde editie van onze MC-ledendag plaats. Hiervoor waren alle MC-leden van de MARVER en onze zusterbond AFMP uitgenodigd. Het doel van deze dag is om de verbinding tussen onze vereniging en de medezeggenschap te blijven behouden en verbeteren. In Amersfoort werden diverse onderwerpen besproken. De belangrijkste verschillen tussen dienstreizen bij Defensie en bij de overheid vormden het eerste gespreksonderwerp. Onze MC-leden leerden vooral hoe de wet- en regelgeving rond dienstreizen binnen de Koninklijke Marechaussee in elkaar steken. Een andere vraag waarop we gezamenlijk een antwoord probeerden te formuleren was hoe we er samen voor kunnen zorgen dat de medezeggenschapscommissies goed gevuld blijven met MARVER- en AFMP-gezichten en dat de belangen van P&O hierbij geborgd blijven. De zeggenschap, de vakbonden en de medezeggenschapscommissies zijn er allemaal bij gebaat dat de bedrijfsvoering niet stil komt te liggen omdat er geen overeenstemming kan worden bereikt. Het onderwerp 'Mandaten & medezeggenschapscommissies' kwam ook uitgebreid ter sprake. De inrichting van de organisatie bepaalt wie er gemandateerd is om besluiten te nemen. Hieruit volgt de belegging van het HDE en de MC. Eventuele 'doormantering' zijn opgenomen in het Mandaatbesluit regelgevende bevoegdheden Defensie. Hieruit wordt bijvoorbeeld duidelijk of de desbetreffende commandant wel bevoegd is om een besluit te nemen over een specifiek onderwerp. Tijdens de MC-ledendag werden de MC-leden ook gevraagd om hun persoonlijke ervaringen met de stafadjudanten te delen. Dit om een breed gedragen beeld hiervan te krijgen, vooruitlopend op het overleg hierover op met de HDP.

De volgende MC-ledendag vindt op 24 september 2025 plaats in Echos Homes te Schaarsbergen. Niet alleen onze MC-leden, maar ook MARVER- en AFMP-leden van de MC-werkgroepen zijn trouwens welkom bij deze dag. Zij kunnen zich via e-mail (m.vanderstap@marver.nl) aanmelden bij Marcel van der Stap.

SPECIALE OORKONDE VOOR JAN JANSEN, AL 40 JAAR ERELID

➤ De 90-jarige Jan Jansen was op 24 mei 2025 precies 40 jaar Erelid van de Marechausseevereniging. Ter gelegenheid van deze unieke mijlpaal bezochten MARVER-voorzitter Sven Schuitema en René Schilperoort, vicevoorzitter van onze vereniging, Jan en zijn 88-jarige partner Cobie een dag eerder in zijn woning te Tiel. Sven reikte de jubilaris een speciale oorkonde uit, waarmee het Hoofdbestuur van onze vereniging zijn waardering en erkentelijkheid uitdrukte voor alles wat Jan in de loop der jaren voor de MARVER heeft betekend. Jan was zeer vereerd met de oorkonde. Zijn KMar-carrière startte in 1953 in Den Haag en eindigde in 1991 op 56-jarige leeftijd in Apeldoorn.

Uiteenlopende inspanningen

Op 1 mei 1958 schreef hij zich in als MARVER-lid. Later verrichtte hij 18 jaar lang uiteenlopende inspanningen binnen de vereniging. Zo vervulde hij belangrijke functies, zoals tweede penningmeester, algemeen penningmeester en voorzitter van het Fonds Sociale Zorg. Tot slot was hij gedurende 8,5 jaar algemeen secretaris. In deze functie werkte hij dikwijls samen met de naar zijn mening 'legendarische' toenmalige MARVER-voorzitter Arie Ros. Bij zijn afscheid als algemeen secretaris werd Jan op 24 mei 1985 benoemd tot Erelid van onze vereniging. Op 8 augustus 2018 kreeg Jan uit handen van Sven de oorkonde voor het 60-jarige MARVER-lidmaatschap.

Als Marechausseevereniging hopen wij dat Jan en zijn partner nog heel lang van hun oude dag mogen genieten. Wij zullen Jan altijd dankbaar blijven voor al zijn verdiensten voor onze vereniging. ←

MARVER-JUBILARISSEN IN DE SPOTLIGHTS

In deze uitgave van Interventie zetten we, met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen, de leden in de schijnwerpers die de afgelopen periode precies 50, 60 of zelfs 70 jaar lid waren van de Marechausseevereniging. Wij zijn dankbaar voor de jarenlange trouw van alle jubilarissen aan onze vereniging. Van harte gefeliciteerd met jullie jubilea!

50 JAAR

Ruud van den Berg

plaats Sint Willebrord
datum jubileum 1 februari 2025

Maic Koeman

plaats Amstelveen
datum jubileum 1 februari 2025

Peter van den Berg

plaats Vaassen
datum jubileum 1 april 2025

Henk Huizing

plaats Enschede
datum jubileum 1 april 2025

Erwin Klunder

plaats Aalten
datum jubileum 1 april 2025

de heer J.E.M. Lam

plaats Arnhem
datum jubileum 1 april 2025

Jan Mulder

plaats Het Loo Oldebroek
datum jubileum 1 april 2025

Rob Pilmeijer

plaats Maastricht
datum jubileum 1 april 2025

Johan Pool

plaats Meerbeke (België)
datum jubileum 1 april 2025

Kees van Veldhuizen

plaats Doesburg
datum jubileum 1 april 2025

Niek Hartog

plaats Heemskerk
datum jubileum 1 juni 2025

Willem Huijter

plaats Harderwijk
datum jubileum 1 juni 2025

Mario Matters

plaats Leiden
datum jubileum 1 juni 2025

Gerard Monnikhoff

plaats Enschede
datum jubileum 1 juni 2025

60 JAAR

John Belderink

plaats Oldenzaal
datum jubileum 1 maart 2025

Evert Blaauwendraat

plaats Soesterberg
datum jubileum 1 maart 2025

Willem Dekker

plaats Hengelo (Ov)
datum jubileum 1 maart 2025

Jean van Erp

plaats Kerkrade
datum jubileum 1 april 2025

Jan Hokke

plaats Apeldoorn
datum jubileum 1 april 2025

Lambertus van Ingen

plaats Veenendaal
datum jubileum 1 mei 2025

Harmen Kamstra

plaats Makkum
datum jubileum 1 maart 2025

Peter Kok

plaats Hoofddorp
datum jubileum 1 maart 2025

de heer D.C. Kolstee

plaats Duiven
datum jubileum 1 maart 2025

Chris Laarakker

plaats Zevenaar
datum jubileum 1 maart 2025

Jan Mol

plaats Katwijk (Z-H)
datum jubileum 1 april 2025

Bertus Pool

plaats Oldenzaal
datum jubileum 1 mei 2025

de heer K. Timmerman

plaats Steenwijk
datum jubileum 1 mei 2025

70 JAAR

Pieter van Garderen

plaats Apeldoorn
datum jubileum 1 maart 2025

Thijs Winters

plaats Hoek van Holland
datum jubileum 1 maart 2025

NAD-BIJEENKOMSTEN KOMEND NAJAAR

Komend najaar verzorgt de MARVER weer regiobijeenkomsten voor al haar niet actief dienende leden. De uitnodigingen voor deze bijeenkomsten worden 3 tot 4 weken voor elke bijeenkomst verstuurd. Dit gebeurt via e-mail. Bij de uitnodiging is ook een agenda gevoegd. Om een bij te wonen, moet je je vooraf aanmelden. In de mail staat hoe jij dat kunt doen.

Scan de QR-code voor onze online agenda met o.a. een overzicht van alle NAD-bijeenkomsten.

Steenwijk

vrijdag 26 september, 13.30 u
locatie Echos Home Havelte,
Johannes Postweg 5, Darp

Brabant Noord-Oost

dinsdag 30 september, 13.30 u
locatie Gemeenschapshuis de
Schakel, Reestraat 49, Volkel

Emmen, Assen & Groningen

woensdag 1 oktober, 13.30 u
locatie Buthuis De Maasstee,
Maasstraat 25, Assen

Zuid-Limburg

vrijdag 3 oktober, 13.30 u
locatie Café d'r Klinge,
Pancratiusplein 47, Heerlen

IJsselland

maandag 6 oktober, 10.00 u
locatie Dorpshuis, Mariënrade 3,
Wezep

Apeldoorn & Salland

maandag 6 oktober, 13.30 u
locatie Wijkcentrum de Stolp,
Violierenplein 101, Apeldoorn

Kennemerland

dinsdag 7 oktober, 10.00 u
locatie De Boerderij, zaal 2,
Lutulistraat 139, Hoofddorp

Rijk van Nijmegen

woensdag 8 oktober, 13.30 u
locatie Kulturhus Beek,
Roerdompstraat 6,
Beek-Ubbergen

Utrecht e.o. & 't Gooi

vrijdag 10 oktober, 10.00 u
locatie Geinlicht, Nedereindse-
weg 1-3, Nieuwegein

De Baronie & Rijen

vrijdag 10 oktober, 13.30 u
locatie Sociaal Cultureel
Centrum 't Kraaienest,
Tweeschaar 12, Breda

NO-Veluwe

maandag 13 oktober, 10.00 u
locatie Zalencentrum De
Kiekmure, Tesselschadelaan 1,
Harderwijk

Eemland & Doorn

maandag 13 oktober, 13.30 u
locatie AFMP-gebouw, Johan
van Oldenbarneveltlaan 46,
Amersfoort

Rijnmond

dinsdag 14 oktober, 10.00 u
locatie Cultureel Centrum
Sterrenburg, Dalmeyerplein 10,
Dordrecht

Haaglanden

dinsdag 14 oktober, 13.30 u
locatie Veteranencafé Heeswijk,
Heeswijkstraat 60, Voorburg

Twente

woensdag 15 oktober, 14.00 u
locatie Wijkcentrum 't Lansink,
Twijnstraat 8, Hengelo (Ov)

Noord-Holland-Noord

vrijdag 17 oktober, 13.30 u
locatie de MOOC,
Spoorstraat 56, Den Helder

De Kempen

woensdag 22 oktober, 10.00 u
locatie Echos Home Oirschot,
Eindhovenensdijk 33, Oirschot

Zeeland

vrijdag 24 oktober, 10.00 u
locatie Wijkgebouw de Spinne,
Joseph Lunsiaan 7, Goes

Roosendaal & W-Brabant

vrijdag 24 oktober, 13.30 u
locatie Wijkcentrum Het Fort,
Bernadettestraat 4, Bergen op
Zoom

ZO-Veluwe

maandag 27 oktober, 13.30 u
locatie Echos Schaarsbergen
De Landing, Deelenweg 28,
Schaarsbergen

Friesland

vrijdag 31 oktober, 10.00 u
locatie De Fontein,
Goudenregenstraat 77,
Leeuwarden

Hart van Brabant

dinsdag 4 november, 10.00 u
locatie MFA Het Spoor,
Schaeplanstraat 36, Tilburg

De Meijerij

dinsdag 4 november, 13.30 u
locatie Perron 3, Hoff van
Hollantlaan 1, Rosmalen

Venlo/Roermond/ Poort van Limburg

vrijdag 7 november, 13.30 u
locatie Gemeenschapshuis
Kapel, Kerkstraat 27, Panningen

Veluwe

dinsdag 11 november, 14.00 u
locatie de Velder,
Munnikenhof 17, Ede

MARVER-voorzitter Sven Schuitema in toespraak tijdens 125e AV van MARVER:

‘DE GROEI VAN DE KMAR KOST ONS VEEL TIJD EN ENERGIE’

De openingstoespraak van MARVER-voorzitter Sven Schuitema waarin hij aankondigt dat er een nog te benoemen opvolger is gevonden voor René Schilperoort die vanaf de volgende Algemene Vergadering terugtreedt als vicevoorzitter en onderhandelaar namens onze vereniging, de benoeming van drie nieuwe hoofdbestuurleden, de vaste inbreng van onze Kringvoorzitters en de presentatie van ons jaarverslag 2024. Dit zijn enkele highlights van de 125^e Algemene Vergadering die onlangs werd gehouden in Kasteel Montfoort. Ook de vorige AV vond daar plaats.

Traditiegetrouw opende Sven de AV met een toespraak, waarin hij niet alleen zijn licht liet schijnen op de belangrijkste ontwikkelingen binnen de vereniging, maar ook aangaf wat er momenteel allemaal speelt bij de KMar. “Je zou bijna denken dat we als vereniging een speciale band hebben met Kasteel Montfoort,” zo begon Sven zijn toespraak op luchtige wijze terwijl de buitentemperatuur snel opliep. “Dat is niet zo. De reden dat we opnieuw in dit kasteel zijn, is dat het erg goed bevalt. Alles wordt hier prima geregeld en altijd als we hier zijn is het mooi weer. Dat waren goede redenen om terug te keren.”

Defensie geeft niet thuis

Sven benadrukte dat veel van de huidige activiteiten van de Marechausseevereniging zijn gericht op de huidige groei van Defensie en de KMar. “Eerst waren we vooral druk met allerlei ingewikkelde arbeidsvoorwaarden-trajecten voor defensiemedewerkers,” verduidelijkte hij. “Nu is het de groei die ons veel tijd en energie kost. In het formele overleg met Defensie hebben wij daarom parallelle tafels ingevoerd en is onze overlegcapaciteit verdubbeld. Wij vinden de groei ongelooflijk belangrijk. Helaas geeft Defensie hierbij te vaak niet thuis. Vanuit de zijde van Defensie worden regelmatig overleggen afgezegd.”

Veel lof

In zijn toespraak verwees Sven naar de reorganisatie LTC stap 4, die onlangs tot een goed einde is gebracht. “Als onderhandelaar verdient René Schilperoort veel lof voor het feit dat dit reorganisatietraject naar behoren is afgerond,” benadrukte hij. “In oktober treedt René terug als onderhandelaar en vicevoorzitter bij de AFMP. Tot aan de volgende AV zet hij zich nog wél in deze functies in voor de MARVER. Gelukkig hebben we ondertussen een geschikte opvolger voor René gevonden, waarmee zowel het hoofdbestuur van de MARVER als dat van de AFMP inmiddels heeft ingestemd. Hij werkt al 25 jaar bij Defensie. We zijn erg enthousiast over hem. Als opvolger van René heeft hij grote schoenen te vullen. Zijn benoeming staat in oktober gepland tijdens een gecombineerde bijzondere Algemene Vergadering van de MARVER en bijzondere Bondsvergadering van de AFMP.”

Vaststelling jaarverslag 2024

Als secretaris en penningmeester van onze vereniging gaf Breunis van de Pol een toelichting op het algemene en financiële beleid

→ Nadat zij met unanieme stemmen was herbenoemd als hoofdbestuurslid van de MARVER ontving Alexandra Schaap-Zoet een bos bloemen uit handen van MARVER-voorzitter Sven Schuitema.

van de MARVER in 2024. Hiervoor werd uiteindelijk decharge verleend. Breunis presenteerde ook het jaarverslag 2024. Dit jaarverslag vormde weer een bloemlezing van de individuele en collectieve resultaten die wij in twaalf maanden tijd voor leden behaalden. In 2024 varieerden deze resultaten van het op 2 juli 2024 ondertekende avw-akkoord 2025-2026 voor defensiepersoneel en de succesvolle individuele bijstand aan leden die met uiteenlopende problemen werden geconfronteerd tot onze voorlichtingen over het Individueel Keuzebudget (IKB). Omdat het jaarverslag de goedkeuring kon wegdragen van de AV, werd dit officieel vastgesteld en kon dit verder onder de aandacht worden gebracht via onze website, app en deze Interventie. "Tijdens de vorige AV beloofden we bewegende beelden aan het jaarverslag toe te voegen als we hiervoor financiële ruimte zouden hebben," zei Breunis, terwijl het jaarverslag op een groot scherm te bewonderen was. "Er zitten nu nog geen beelden bij, maar hopelijk is dit in de toekomst wél het geval."

Herdenkingsmoment

Niet als tijdens voorgaande edities van de AV was er een bijzonder herdenkingsmoment, waarbij werd stilgestaan bij alle MARVER-leden die ons het afgelopen jaar ontvielen, onder wie Erelid Henk Kruiswijk.

Mentale gezondheid

Een ander belangrijk agendapunt vormden de richtlijnen en focuspunten voor het beleid van onze vereniging in 2025 en 2026. Bij de inhoudelijke inbreng van de diverse Kringvoorzitters kwam naar voren dat zij deze focuspunten onderschrijven. Zij kregen ook de kans om een toelichting te geven op de actuele thema's en problemen die er in hun Kringen spelen. Anita Knegt en Robert Tacx, respectievelijk voorzitter van de Kring Midden en Kring Schiphol, benadrukten onder andere dat meer aandacht moet worden besteed aan de mentale gezondheid van KMar-collega's. In een reactie hierop

gaf Sven aan dat het goed is om oog te hebben voor dit 'sociale aspect' van hun arbeidsvoorwaarden en om te bezien hoe we dit kunnen meenemen in het komende arbeidsvoorwaardentrajact.

Herbenoemingen

Verder stonden diverse herbenoemingen en benoemingen binnen ons Hoofdbestuur op de rol. Lex Brouwer en Alexandra Schaap-Zoet waren volgens het rooster aftredend in het HB, maar maakten vooraf kenbaar dat zij zich herbenoembaar stelden. Lex, die niet in Montfoort aanwezig kon zijn omdat hij op vakantie was, en Alexandra, die wél present was, werden met unanieme stemmen herbenoemd. Hierdoor kunnen zij beiden hun belangrijke bestuurswerk voortzetten.

Drie versterkingen

Vervolgens werden drie personele versterkingen voor het HB gepresenteerd, over wie de AV haar stem mocht laten gelden: Freek, Daniëlle en Steve. Zij hebben allemaal jarenlange werkervaring bij de Koninklijke Marechaussee. Gezien de functie of de ambities van enkelen van hen worden hun achternamen en foto's niet bij dit artikel gepubliceerd. Dit is een gevolg van het werk bij de KMar in de huidige samenleving. Als MARVER-voorzitter was Sven opgetogen over hun unanieme benoeming in het HB. "Ons HB is nu aangevuld met drie actief dienende mensen bij de KMar en daar zijn we als vereniging erg blij mee."

Bijzonder slot

De AV kende een bijzonder slot. Sven greep dit slot aan om een dankwoord uit te spreken richting Robbie Beeks, die zich ruim 21 jaar als vrijwillig raadsman inspande voor de individuele belangen van talloze leden. Twee jaar geleden werd hij al benoemd tot Lid van Verdienste. Zijn afscheid als vrijwillig raadsman per 1 juli 2025 was voor Sven aanleiding om hem tijdens de AV uitgebreid te bedanken en hem een bos bloemen en een cadeaubon uit te reiken. ←

↑ Sven, geflankeerd door de twee van de drie herkozen leden van de financiële commissie. Links staat Richard Sluik en rechts staat Christiaan Bouwknegt. Het derde herkozen lid Wim Groeneweg zat helaas ziek thuis.

↓ Aan het slot van de AV kreeg Robbie Beeks, die op 1 juli afscheid nam als vrijwillig raadsman, een bos bloemen en een cadeaubon van Sven.

HB BRENGT BOEIEND BEZOEK AAN WERKLOCATIE SCHIPHOL

Op verzoek van de Kring Schiphol bezocht het Hoofdbestuur (HB) van de MARVER onlangs de werklocatie Schiphol. Naast enkele HB-leden, onder wie MARVER-voorzitter Sven Schuitema, bestond het gezelschap tijdens de visite uit leden van deze Kring en MC-werkgroepleden van de locatie Schiphol. Robert Tacx, de voorzitter van Kring Schiphol, heette iedereen welkom, waarna kolonel Jeffrey van Horn, PC-LTC en Coördinator Schiphol, het voorwoord verzorgde voor een goed en open gesprek over uiteenlopende onderwerpen. Na de lunch werd het gezelschap opgesplitst in twee groepen. De eerste groep maakte kennis met de Brigade Vreemdelingenzaken, terwijl de tweede groep een indruk kreeg van enkele brigades op de Koningin Máximakazerne.

Tijdens het eerste deel van het bezoek passeerden diverse gespreksonderwerpen de revue. Zo werd gesproken over de druk op de capaciteit en over de wijze waarop dat het hoofd wordt geboden door de diverse brigades op Schiphol elkaar te laten helpen. Ook probeerde het gezelschap samen antwoorden te formuleren op de vraag hoe kan worden ingespeeld op diverse nieuwe uitdagingen waarmee Schiphol wordt geconfronteerd en hoe reservisten optimaal kunnen worden ingezet.

Weekenddiensten

Verder werd van gedachten gewisseld over mogelijke oplossingen voor de ervaren problemen bij weekenddiensten. Deze problemen draaien om het feit dat collega's volgens de huidige regelgeving maar 26 zondagen per jaar mogen werken. Daarom

willen we met de werkgever in gesprek over de werk- en rusttijden bij Defensie en de Arbeidstijdenwet (ATW). We hopen te ontdekken waar de precieze knelpunten zitten, zeker als het gaat om het beantwoorden van de vraag hoe onze leden meer gemak en flexibiliteit kan worden geboden. Als de TOD straks achteraf wordt berekend, is er volgens de MARVER ruimte om te discussiëren over het maximum van 26 zondagen, vooral als dit als knellend wordt ervaren. Wij verwachten dat de KMar dankzij de door haar gebruikte systemen beter dan de andere OPCO's in staat is om alle knelpunten in kaart te brengen. De discussie moet echter voor heel Defensie worden gevoerd en dat maakt het complex.

Twee groepen

Na de lunch werd het gezelschap dus verdeeld in twee groepen. De eerste groep maakte kennis met de Brigade Vreemdelingenzaken en kreeg daar uitleg over de belangrijkste werkzaamhe-

den van deze brigade. Groep twee ging op de Koningin Máximekazerne langs bij de afdeling Arrestantenzorg, Transport en Parketondersteuning (ATP) van de Brigade Operationele Service & Support (BOSS), de Brigade Toezicht Beveiliging Burgerluchtvaart (BTBB) en de sectie Analyse en Onderzoek (A&O) van de Brigade Politie en Beveiliging (P&B). De groepsleden kregen zo een indruk van de taken van deze brigades en van de positieve ontwikkelingen en uitdagingen daar.

Actueel beeld

Na afloop van hun bezoek beschikten de HB-leden over een nóg completer beeld van alle uitdagingen en positieve ontwikkelingen op de werklocatie Schiphol. Zij hadden hiervan al een aardige indruk, omdat zij allemaal werkervaring op deze locatie hebben. Gezien de razendsnelle ontwikkelingen en veranderingen op Schiphol, hechtten zij er waarde aan om tijdens het bezoek een actueel beeld te krijgen van

‘We willen met de werkgever in gesprek over de werk- en rusttijden bij Defensie’

deze dynamische werklocatie. Zij namen alle besproken punten mee naar huis om later te bezien waar problemen kunnen worden opgelost in het overleg met Defensie of met de KMar en hoe goede initiatieven kunnen worden gesteund. Laatstgenoemde initiatieven kunnen mogelijk ook breder binnen de KMar van waarde zijn. ←

■ **Natuurlijk staat het HB ook open voor visites aan andere KMar-werklocaties. Wil jij dat ons HB langskomt op jouw locatie? Maak dit dan kenbaar aan de voorzitter van de Kring waarvan jij deel uitmaakt. Diens contactgegevens vind je via www.marver.nl/over-marver/onze-mensen.**

131^e Algemene Vergadering van
EUROMIL vond plaats in Brussel

‘HET IS VAN CRUCIAAL BELANG OM DIEGENEN DIE DIENEN TE WAARDEREN’

In het Maison des Associations Internationales (Huis van Internationale Verenigingen, red.) in Brussel vonden op 9 en 10 mei 2025 de 131e Algemene Vergadering en Buitengewone Algemene Vergadering plaats van EUROMIL, de Europese Organisatie van Militaire Verenigingen en Vakbondsorganisaties. Voorzitter Sven Schuitema en vicevoorzitter René Schilperoort vertegenwoordigden in Brussel de MARVER. Namens de AFMP was kaderraadslid Gil Bruel aanwezig in de Belgische hoofdstad.

In zijn openingsspeech

onderstreepte EUROMIL-voorzitter Emmanuel Jacob het belang van de huidige Europese defensieontwikkelingen. Hij benadrukte de noodzaak om niet alleen te investeren in militair materieel en operationele capaciteit, maar juist ook in de defensiemedewerkers zelf. Hij hield een pleidooi voor een defensiesysteem dat duurzaam en rechtvaardig is en bovendien geworteld is in menselijke waarden.

vermenigvuldiger' binnen de strijdkrachten.

Belgische defensie-uitgaven

Belangrijke sprekers in Brussel waren Joachim Pohlmann, kabinetschef van Theo Franken, de Belgische minister van Defensie, en het ook uit België afkomstige Europarlementslid Wouter Beke. In zijn bijdrage legde Joachim Pohlmann de nadruk op het feit dat de Belgische defensie-uitgaven recent flink zijn verhoogd. Naar verwachting zullen deze uitgaven bij onze zuiderburen binnen afzienbare tijd voor het eerst 2 procent van het bruto binnenlands product vormen. Verder wees Pohlmann op het belang van goed opgeleid én goed uitgerust militair personeel. "België versterkt zijn reservetroepen bescheiden, maar gestaag met het oog op onze bredere strategische positie," zo merkte Pohlmann ook op.

Cruciale elementen

Als Europarlementariër ging Wouter Beke dieper in op de cruciale elementen die nodig zijn om strategische autonomie te bereiken. "Deze elementen zijn financiële middelen, operationele paraatheid, capaciteiten, strategische middelen en Europese samenwerking. Zonder militair personeel is er geen effectieve verdediging in Europa mogelijk. Daarom is het van cruciaal belang om de mensen die dienen te waarderen om zo de veiligheid op de lange termijn te waarborgen."

Paneldiscussie

Tijdens de AV van EUROMIL stond een paneldiscussie op het programma over de

belangrijkste uitdagingen bij de werving en het behoud van defensiepersoneel. In zijn bijdrage aan de paneldiscussie beklemdoende Peter Petrov van de vereniging 'Vrienden van het Bulgaarse leger' (AFBA, red.) dat het heel belangrijk is om jongeren meer bij Defensie te betrekken. Ook ging hij in op de meerwaarde die reservetroepen kunnen hebben. Verder pleitte hij voor meer inclusie, openheid over personen uit de LGBTQ-gemeenschap en de bevordering van genderdiversiteit binnen de Bulgaarse strijdkrachten als oplossing voor de aanhoudende personeelstekorten.

Gendergerelateerde uitdagingen

Generaal-majoor Geeraert van de HR-afdeling van de Belgische strijdkrachten besprak gendergerelateerde uitdagingen bij het werven en behouden van defensiepersoneel. Hij belichtte hardnekkige vooroordelen en zei dat het noodzakelijk is om de balans tussen het werk en het privéleven van militairen te verbeteren. Verder gaf Geeraert aan dat er in het Belgische leger geen loonkloof bestaat tussen mannen en vrouwen. Toch presenteerde hij diverse proactieve initiatieven op HR-gebied, waaronder een handreiking naar diverse gemeenschappen en genderbewuste trainingen voor recruiters en leidinggevers. Hij concludeerde in zijn bijdrage dat inclusiviteit niet alleen een meerwaarde is, maar ook een 'kracht-

Statement ter ere van Europadag

De AV nam unaniem een verklaring aan ter ere van Europadag op 9 mei. Op deze dag in 1950 werd de zogeheten Schumanverklaring ondertekend. Deze verklaring vormt het historische voorstel van Robert Schuman, de toenmalige Franse minister van Buitenlandse Zaken, waarmee de basis voor Europese samenwerking werd gelegd. Met de op Europadag aangenomen verklaring bevestigt EUROMIL zijn toewijding aan Europese eenheid en waarden. Ook vormt deze een pleidooi voor een meer geïntegreerd, eerlijk en mensgericht Europees defensiebeleid. Later op de eerste dag stond de Buitengewone Algemene Vergadering (BAV) van EUROMIL op het programma. Zie hiervoor het aparte kader op pagina 30.

De toekomst van Europese Defensie

Centraal op dag twee stond onder meer de presentatie van de resultaten van het door EUROMIL uitgevoerde vervolgonderzoek 'De toekomst van Europese Defensie II'. Deze presentatie werd verzorgd door beleidsmedewerker Dimitra Koutouzi van EUROMIL. Uit dit onderzoek komt naar voren dat de meeste defensie-initiatieven binnen de Europese Unie kunnen rekenen op een positieve ontvangst en dat er een brede

→

EUROMIL-voorzitter Emmanuel Jacob:

‘ZELFS IN UITDAGENDE TIJDEN BOEKEN WE VOORUITGANG BIJ HET VERDEDIGEN VAN MILITAIRE RECHTEN’

Om de vier jaar organiseert EUROMIL zijn Buitengewone Algemene Vergadering (BAV) in Brussel. Dit jaar was de BAV gekoppeld aan de 131e Algemene Vergadering van EUROMIL. Tijdens de BAV presenteerde EUROMIL-voorzitter Emmanuel Jacob het verslag van het bestuur over het mandaat 2021-2025. Volgens Jacob vormt dit mandaat een positieve reflectie op het werk van EUROMIL in de afgelopen vier jaar. “In deze jaren heeft EUROMIL laten zien dat we zelfs in uitdagende tijden, met hard werken en inzet, echte vooruitgang kunnen boeken bij het verdedigen van de rechten van militair personeel in heel Europa.”

Twee moties

De aftredende Raad van Bestuur van EUROMIL diende twee moties in, die beide werden goedgekeurd door de BAV. De eerste motie was gericht op het versterken van de missie van EUROMIL, het verbeteren van de sociale dialoog, het voorbereiden van toekomstig leiderschap en het versterken van de betrokkenheid van de leden. De tweede motie vormde een oproep tot een betere bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de strijdkrachten in heel Europa.

Enorme uitdagingen

Om werk te kunnen maken van het nieuwe EUROMIL-mandaat 2025-2029 benoemde de BAV een nieuwe Raad van Bestuur. Emmanuel Jacob is herkozen als voorzitter. Hij krijgt ondersteuning van eerste vicevoorzitter Jörg Greiffendorf (DBwV, Duitsland) en tweede vicevoorzitter Johan Öhlén (SAMO, Zweden). De nieuw gekozen bestuursleden zijn Christian Schleck (SPAL, Luxemburg), Marcell Hajdok (HÉSZ, Hongarije), Ronni Pedersen (CS, Denemarken), Ger Guinan (PDFORRA, Ierland), Germán Gómez Martínez (AUGC, Spanje) en George Zgardanas (PFEARFU, Griekenland).

“Het nieuwe bestuur moet EUROMIL via een overgangsmandaat naar nieuw leiderschap en een toekomst in een veranderende veiligheidsstructuur leiden,” benadrukte Emmanuel Jacob, nadat hij de verkiezingsuitslag had aanvaard. “De uitdagingen die voor ons liggen zijn enorm. Maar met ieders volledige inzet kunnen we deze aan.” ←

behoefte bestaat aan initiatieven die fragmentatie binnen de Europese strijdkrachten kunnen verminderen. Militairen moeten de drijvende kracht achter deze initiatieven zijn. De onderzoeksresultaten onderstrepen dat de EUROMIL-leden zich gezamenlijk willen inspannen voor een meer samenhangende en veerkrachtige Europese defensiestructuur. Om te kunnen komen tot een ambitieus, inclusief, duurzaam en toekomstgericht defensiebeleid is het volgens Koutouzi belangrijk om voortdurend in gesprek te blijven met belangrijke betrokkenen en partijen, zoals militaire verenigingen en vakbonden.

Nationale rapporten

De diverse bij EUROMIL aangesloten militaire vakbonden, waaronder de MARVER en de AFMP, presenteerden in Brussel hun nationale rapporten waarin de meest relevante defensieontwikkelingen in hun respectievelijke landen worden geschetst. EUROMIL-voorzitter Emmanuel Jacob benadrukte dat hij de artikelen in het rapport van de MARVER en de AFMP over de werving en het behoud van defensiepersoneel erg interessant vond. De deelnemers wisselden met elkaar van gedachten over gemeenschappelijke kwesties, zoals werving en behoud van defensiepersoneel, arbeidsomstandigheden, veteranenkwesties en het algehele welzijn van militair personeel. Uit de onderlinge gesprekken werd duidelijk dat militaire vakbonden in een aantal Europese landen nog met argusogen worden bekeken en dat zij in sommige gevallen moeizaam of zelfs helemaal niet worden geaccepteerd. Als belangenbehartiger biedt EUROMIL ondersteuning en houvast bij nationale kwesties op dit gebied. ←

■ De 132^e Algemene Vergadering van EUROMIL vindt in oktober plaats in Parijs.

Scan de QR-code voor de volledige verklaring ter ere van Europadag

TEKST & UITLEG OVER DE EVALUATIE VAN REORGANISATIE-TRAJECTEN

Als dossierhouder medezeggenschap en medezeggenschapscommissies binnen het Hoofdbestuur van de Marechausseevereniging constateert Marcel van der Stap dat er onder leden wat onduidelijkheid bestaat over een aantal cruciale aspecten van URD-trajecten. Zij vragen zich bijvoorbeeld af wat er tijdens de laatste reorganisatiestap – de evaluatie – allemaal gebeurt in het kader van de Uitvoeringsregeling Reorganisaties Defensie. Daarom geeft Marcel kort uitleg over deze stap.

Als afsluiting van een reorganisatietraject vindt de evaluatie in principe één jaar na de Datum Begin Geldigheid Eenheid (DBGE) plaats in overleg met de betrokken medezeggenschapscommissie, zo verduidelijkt Marcel. “Natuurlijk is het ook mogelijk om de evaluatie samen met de medezeggenschap wat eerder te laten plaatsvinden. Juist in het gezamenlijke belang van de betrokken medewerkers én de organisatie kun je de keuze maken om de evaluatie op een eerder ogenblik af te ronden via een afdoeningsnota aan de commandant.”

Alle DRP-onderwerpen

Marcel vertelt wat er in elk geval allemaal aan bod dient te komen bij de genoemde

evaluatie. “Uiteraard moeten alle in het definitief reorganisatieplan (DRP, red.) behandelde onderwerpen worden geëvalueerd,” benadrukt hij. “En ook de extra door de zeggenschap en/of de medezeggenschap ingebrachte punten dienen uitgebreid aan bod te komen. Ook vindt tijdens de evaluatie de definitieve vaststelling plaats van alle functiebeschrijvingen. Als de uiteindelijk aan collega's opgedragen werkzaamheden afwijken van de oorspronkelijke beschrijving dan moeten die in de definitieve variant worden opgenomen. De vastgestelde functiebeschrijvingen moeten tot slot ‘ter weging’ worden aangeboden aan het Dienstencentrum Organisatie & Formatie (DCOF, red.).” ←

WIL JIJ JE VERKIESBAAR STELLEN VOOR DE MC VAN LTC KMAR?

Van maandag 27 oktober t/m maandag 3 november 2025 vinden de nieuwe verkiezingen plaats voor de medezeggenschapscommissie van het Landelijk Tactisch Commando (LTC) KMar. Je kunt nu jouw interesse kenbaar maken in een plek op de lijst van MARVER-kandidaten voor deze MC. Wil jij je hiervoor als lid van onze vereniging verkiesbaar stellen? Stuur dan een mailtje naar mc@marver.nl.

Voor de MC van het LTC KMar presenteren wij zoals altijd een eigen lijst met door ons ondersteunde kandidaten. Binnen deze MC vertegenwoordig je jouw collega's én organisatie bij overleggen met het Hoofd Diensteenheid (HDE). Zo kun je een bijdrage leveren aan een toekomstgericht LTC, waarin iedereen op een professionele en veilige manier werkt en zich bovendien gehoord en gezien voelt.

Je hebt bovendien de kans om invloed uit te oefenen op belangrijke beslissingen binnen het LTC. Ook word je actief betrokken bij actuele kwesties voor zowel het personeel als de organisatie. ←

KRINGVOORZITTERS

Kring Schiphol
Robert Tacx
schiphol@marver.nl

Kring NAD
Wim Groeneweg
nad@marver.nl

Kring West
Ronald Breg
west@marver.nl

Kring LTC
Christiaan Bouwknegt
ltc@marver.nl

Kring Midden
Anita Knegt
midden@marver.nl

Kring Noord
Johan Bruinsma
noord@marver.nl

Kring Zuid
Anthony van Oosten
zuid@marver.nl

CONTACT

Algemene adresgegevens

Johan van Oldenbarneveltlaan 46
3818 HB Amersfoort
085 - 8900 480
maandag t/m donderdag telefonisch bereikbaar van 11.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 15.00 uur. Tijdens de overige kantoor tijden tussen 8.30 en 17.00 uur - ook op vrijdag - kun je een terugbelverzoek inspreken via onze voicemail.
info@marver.nl, www.marver.nl
NL49INGB0000513044

Afdeling Individuele Belangenbehartiging (IB)

Je kunt bij onze afdeling Individuele Belangenbehartiging terecht met al jouw juridische en rechtspositionele vraagstukken.
ib@marver.nl

Ledenadministratie

Onze ledenadministratie helpt je met alle vragen over jouw lidmaatschap, ledenvoordelen en verzekeringen.
la@marver.nl

Leden worden vriendelijk verzocht de afdeling ledenadministratie tijdig te informeren over:

- veranderingen in hun persoonsgegevens (naam, adres);
- het verlaten van de dienst om elders te gaan werken;
- een ambtsjubileum, leeftijdsontslag, opname in het ziekenhuis en uitzendingen.

Adreswijzigingen kunnen per brief, e-mail (la@marver.nl), telefoon of via de website worden doorgegeven. Je kunt je lidmaatschap opzeggen door een brief te sturen naar: Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort, t.a.v. Ledenadministratie. Een opzegging kun je ook via e-mail doorgeven aan onze ledenadministratie.

Sluitingsdatum kopy

Interventie nummer 3 2025 sluit op 15 oktober en verschijnt op 24 oktober 2025.

Veranderingen?

Contact DFD, gebruik de QR

**Last van militaire mist?
Gaat u op uitzending of oefening? Of
gaat u uit dienst? Studeren of zelfstandig
wonen? Gaat u binnenkort samenwonen,
trouwen of juist scheiden? Een woning
kopen, verbouwen of verhuizen?
Is er een kind op komst?**

Het DFD-abonnement biedt u de zekerheid van:

- ✓ Onafhankelijk en persoonlijk advies;
- ✓ Advies bij u thuis, ook 's avonds en in het weekend;
- ✓ Eén aanspreekpunt, 24/7 bereikbaar;
- ✓ Maatwerk oplossingen voor uw beroeps- en privérisico's;
- ✓ Schadeverzekeringen zonder provisie;
- ✓ Geen verrassingen. U weet precies hoeveel en waarvoor u betaalt;
- ✓ Een vlotte schadeafwikkeling;
- ✓ Gemak. U en uw thuisfront hebben er geen omkijken naar.

T (040) 20 73 100 E dfd@dfd.nl I www.dfd.nl

FONDS SOCIALE ZORG (FSZ)

Voorzitter

Theo Wielens
053 - 572 10 60
06 - 42 16 94 43
voorzitter@fondssocialezorg.nl

Secretaris

Hans Walvius
0577 - 41 16 42
06 - 10 76 93 00
secretaris@fondssocialezorg.nl

Penningmeester

Breunis van de Pol
06 - 41 73 73 54
b.vandepol@marver.nl

Coördinator Zorg en Nazorg (ledenbezoekers)

Bert Tuentner
06 - 10 12 06 97
zorgennazorg@fondssocialezorg.nl

Coördinator verjaardagsactie

Gerrit Sels
0299 - 47 12 42
06 - 22 44 49 26
verjaardagsactie@fondssocialezorg.nl

Coördinator inkoop

Tom Werkhoven
06 - 36 48 50 83
inkoop@fondssocialezorg.nl

Coördinatoren (web)winkel

Frits Aalbers
06 - 10 91 10 65
winkel@fondssocialezorg.nl

Wim Schouten
06 - 23 11 47 24
webwinkel@fondssocialezorg.nl

COLOFON

Uitgave van FNV Veiligheid onder verantwoordelijkheid van de Marechausseevereniging. De Marechausseevereniging is lid van de Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP). In deze centrale zitten FNV Overheid (burgerpersoneel Defensie), de MARVER en de AFMP. Zij voeren het overleg in het Sectoroverleg Defensie (SOD).

De inhoud van Interventie valt onder de verantwoordelijkheid van het Hoofdbestuur van de Marechausseevereniging, behoudens artikelen op naam en de inhoud van de opgenomen advertenties. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen te weigeren of te redigeren. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

redactie Bart Manders, René Schilperoort, Sven Schuitema, Fred Lardenoye
Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort; redactie@marver.nl

ontwerp & vormgeving Margo Witte, concept & design, Amsterdam
oplage 6.500

verschijning Vier keer per jaar

website www.marver.nl

e-mail redactie@marver.nl

druk Senefelder Misset

PROFITEER VAN AANTREKKELIJKE KORTING MET LEDENVOORDEEL FNV

Ledenvoordeel FNV biedt leden van MARVER flinke kortingen op allerlei producten en diensten. Naast de jaarvoordelen waar je heel het jaar gebruik van kunt maken, bieden we ook tijdelijke voordelen. Deze vind je elke maand op ledenvoordeelfnv.nl. Je kunt je ook inschrijven voor de maandelijkse nieuwsbrief, zodat je nooit een voordeel mist!

TIJDELIJK VOORDEEL

Maandelijks vele nieuwe voordelen op ledenvoordeelfnv.nl

DI LUSSO ONTVANG € 50,- KORTING

Profiteer als lid van MARVER van een exclusieve € 50,- kortingsvoucher op het gehele assortiment van Di Lusso. Ontdek de prachtige collectie sieraden, horloges en accessoires en geniet van deze speciale aanbieding. Bezoek de website van Ledenvoordeel FNV voor meer informatie en om je voucher te verzilveren.

Dit voordeel is geldig t/m 31 augustus 2025

€ 50,-
KORTING

BADENSTRAND SHOP MET 15% KORTING!

Exclusief voor leden van MARVER: shop tijdelijk met 15% korting bij BadenStrand alles voor een optimale strandervaring. Profiteer van dit voordeel op topmerken zoals OAS, Havaianas, Protest en Reef.

Dit voordeel is geldig t/m 31 augustus 2025

15%
KORTING

ONLINE MUZIEK CURSUS KRIJG 64% KORTING

Profiteer als lid van MARVER van een geweldige aanbieding bij Online Muziek Cursus: 64% korting op alle 14 cursussen! Betaal slechts € 17,- in plaats van € 47,- en leer gitaar, piano, zang en meer van ervaren docenten. Deze unieke kans biedt je de mogelijkheid om je muzikale vaardigheden aanzienlijk te verbeteren tegen een gereduceerde prijs.

Dit voordeel is geldig t/m 31 augustus 2025

64%
KORTING

JAARVOORDEEL

12GO BIKING 5% KORTING OP JE NIEUWE FIETS

Fietsplezier begint bij 12GO Biking, de grootste fietsenwinkel van Nederland. Met meer dan 10.000 fietsen op voorraad, van e-bikes tot racefietsen, vind je altijd de perfecte fiets. Test je favoriete modellen op de 400m indoor testbaan. Als lid van MARVER profiteer je van exclusieve voordelen: 5% korting op geselecteerde fietsen of 10% korting op accessoires, bovenop de al scherpe prijzen.

VANAF
5%
KORTING

JAARVOORDEEL

UNIVÉ GOED VERZEKERD OP PAD DEZE ZOMER

Of je er nu op uit gaat met je auto, fiets, motor, caravan of boot, bij Univé ervaar je het gemak van alles onder één dak. Als lid van MARVER ontvang je ook nog eens 5% korting op bijna alle verzekeringen. Zo ga je met Univé goed verzekerd en onbezorgd op pad.

5%
KORTING

NIBUD HOEVEEL BUFFER HEB JIJ NODIG?

De wasmachine begeeft het of de apk-keuring van je auto valt duurder uit dan je dacht. Zulke uitgaven komen meestal onverwacht en kunnen iedereen overkomen. Dan is het fijn als je een financiële reserve hebt. De hoogte van een goed bufferbedrag bereken je met de Bufferberekenaar van het Nibud.

BEREKEN
HET
HIER

MOBIEL.NL € 35,- KORTING OP EEN ABONNEMENT

Ontvang bij Mobiel.nl op de al scherpe prijs € 35,- extra korting op je telefoon met abonnement, sim only of internetabonnement voor thuis. Mobiel.nl is officieel verkooppunt van alle grote providers en telefoonmerken. Stap eenvoudig over met behoud van je nummer of verleng bij dezelfde provider. Vergelijk makkelijk alle abonnementen en bepaal zelf welke het beste bij je past.

€ 35,-
KORTING

DE ONLINE DROGIST NU 10% KORTING

Op zoek naar jouw favoriete beautyproducten, vitamines of gezonde snacks? Bij De Online Drogist shop je makkelijk én voordelig. Ontvang nu 10% korting op je bestelling. Alles snel in huis - van skincare tot schoonmaakartikelen!

10%
KORTING

Onze jaarpartners:

MIS NIETS! SCHRIJF JE SNEL IN VOOR DE NIEUWSBRIEF OP LEDENVOORDEELFNV.NL

Onder voorbehoud van druk- en zetfouten.

Kijk op de website voor de speciale maandaanbiedingen!

DAAROM

JORDI DOETS

LID SINDS 2015

Jordi Doets werkt sinds juli 2019 als burgermedewerker bij de Arrestantenzorg, Transport en Parketondersteuning (ATP) op de Koningin Máximekazerne in Badhoevedorp. Sinds 2015 is hij MARVER-lid.

Waaruit bestaat jouw werk?

In oktober 2023 ben ik bij de ATP aangenomen in schaal 5. Ik geef leiding aan een groep collega's bij de ATP en stuur hun vroege diensten, late diensten en nachtdiensten aan. Ik ben geen wachtmeester, maar vervul een burgerfunctie. Ik heb geen opsporingsbevoegdheid en houd geen verdachten aan. In het kader van de arrestantenzorg zorg ik er samen met mijn collega's voor dat arrestanten alles krijgen wat zij nodig hebben, voordat zij met de overige instanties bij de KMar te maken krijgen. Hierbij kun je denken aan een telefoontje naar hun advocaat, het aanreiken van een kopje koffie of het uitdelen van een maaltijd. Ook draaien we rechtbankdiensten. Nadat een verdachte 72 uur bij ons heeft gezeten, komt de zaak voor bij de rechter-commissaris. Die bepaalt of een verdachte rechtmatig is aangehouden. Vanuit daar gaat de verdachte richting een Huis van Bewaring bij Justitie. Wij draaien bij de rechtbank eveneens politierechter- en meervoudige-kamerzaken. Hierbij bepaalt de rechter de definitieve straf na onderzoek van mijn collega's.

Wanneer & waarom werd je MARVER-lid?

Na een presentatie van een aantal defensiebonden tijdens mijn marechausseeopleiding in 2015 werd ik bewust MARVER-lid. De Marechaussee-vereniging sprak me het meest aan, omdat die zich als enige bond richt op de belangen van KMar-collega's.

Schakelde je ons ooit in voor hulp?

Gelukkig hoefde ik nog nooit gebruik te maken van de hulp van de MARVER. Vooralsnog verliep mijn KMar-loopbaan namelijk soepel en probleemloos. Maar het is fijn en geruststellend om te weten dat de MARVER zaken voor mij kan oplossen als ik in de toekomst toch tegen moeilijkheden aanloop. Ik heb trouwens al veel positieve verhalen van collega's gehoord die voor advies bij de MARVER aanklopten. Zij vinden dat zij perfect zijn geholpen. ←

'Veel positieve verhalen over de MARVER gehoord'